

dat cuncta moueri, ideo vnio, de qua loquimur, non solum est quid creatum, quia est actio transiens, sed etiam quia est actio, motum, vel mutationem præsupponens.

Tertia via ad hoc idem sumi potest ex eo, quod talis actio aliquam nouitatem includit. Nam omne quod non est semper, aliquam nouitatem importat, vel aliquam nouitatem includit. Cum ergo incarnatio Verbi non fuerit ab æterno, sed incoeperit in aliquo tempore, sine nouitate esse non potuit: Et quia omnia ista non possunt competere nisi creaturæ, nec possunt dicere nisi quid creatum, oportet quod vnio, de qua loquimur, sit quid creatum.

Vnionē, vt est relatio, esse quid creatū ostēditur.

Arist. 5. Metaph. cap. de relatiuis.

Ostenso vnionem, de qua loquimur, esse quid creatum, prout est quædam actio, volumus hoc idem ostendere, prout est quædam relatio. Ad cuius euidenciam sciendum, quod Philosophus in 5. Metaphys. cap. de relatiuis vult, quod aliqua dicuntur relatiua, quia aliqua referuntur ad ipsam, vt intellectum, & scitum. Res enim intellectæ, & scitæ referuntur ad scientiam, non quia res ipsæ dependeant à scientia nostra, sed quia scientia nostra dependet à rebus, propter quod tales non referuntur, nec dependēt per relationem, vel dependentiam, quæ sit in rebus, sed per relationem, & dependentiam, quæ est in scientia nostra. Ideo res ignorata potest fieri scita, nulla mutatione facta in re scita, sed sola mutatione facta in nobis, idest in scientia nostra. Tales autem sunt omnes relationes inter Deum, & creaturam, quia non refertur Deus ad creaturam, per relationem, quæ sit in eo realiter, sed per relationem, quæ realiter est in creatura. Si ergo Deus creatione creet creaturam, illa creatio, siuè vt est actio transiens, siuè vt est relatio nouitatem aliquam importans, non est in Deo realiter, sed in creatura. Et sicut Deus creat creaturam, & producit creaturas nouas, per nouam creationem, quæ est in creatura, sic Deus tota Trinitas vniuit totam humanam naturam Verbo in nouissimo tempore, vt quando venit plenitudo temporis, per vnionem, quæ est realiter in humana natura, vel quæ est realiter in Christo, vt est homo, & vt habet naturam

A humanam, sed in ipso Christo, vt est Deus, secundum rationem, & secundum nostrum modum intelligendi; quia non possumus intelligere aliquid referri ad aliud, nisi intelligamus illud aliud referri ad ipsum. patet autē quod potest aliquid referri ad aliud, non per relationem, quæ sit in ipso, sed per relationem, quæ est in alio: sicut ignis potest calefacere stuppam non per calefactionem, quæ est in igne, sed per calefactionem, quæ est in stuppa: nam loquendo de actione transeunte idem est actio, & passio, & illa actio, & passio non est in agente, sed in

B patiente, & tamen verè agens agit, & patienti patitur, per actionem, & passionem, quæ de necessitate sunt in patiente, non autem sunt de necessitate in agente. Motus enim, licet sit actus, tamen per se loquendo non est actus mouentis, sed mobilis. Verè enim, & de nouo, non ab æterno, sed in tempore fuit vnitum Verbum humanæ naturæ, non per vnionem, quæ sit in Verbo, sed per vnionem, quæ est in humana natura, cui non repugnat nouitas, vel noua mutatio. Hæc autem repugnat ipsi Verbo.

Potest vn̄ referri ad aliud, non per relationē, quæ sit in ipso, sed per relationē, quæ sit in alio.

In actione transeunte idem est actio & passio, & vtraque est in patiente.

Dicemus ergo, quod sicut Deus Trinitas ex tempore, & de nouo verè incoepit mouere creaturam, & verè mouet eam, non per motum, vel mutationem, quæ sit in ipso Deo: sed quæ est in creatura: sic & Dei Verbum, vel Dei Filius, ex tempore, & de nouo verè factus est homo & verè vniuit sibi naturam humanam, non per mutatiouem, quæ sit realiter in ipso Verbo, sed quæ est in humana natura, vel quæ est in Christo homine, vt habet naturam humanam.

D Aliqui tamen Doctores vocauerunt omnes relationes Dei ad creaturam, vel è contra, secundum dici, quia videbant tales relationes esse in Deo, solum secundum rationem, quia in eo secundum rem nulla nouitas esse potest. Ideo dixerunt omnes tales relationes esse secundum dici, credentes illas duas distinctiones factas de relatiuis, quia quædam sunt relatiua secundum rem, quædam secundum rationem, quædam sunt relatiua secundum esse, quædam secundum dici, fore vnam & eandem distinctionem: crediderunt enim omnia relatiua secundum esse

Relationes secundū rem & secundū ratio nē: nō sunt eadem cū relationibus secundū esse, & secundū dici, vt quidam putauerunt, sed vtriusque, & distinctas.

fore relatiua secundum rem, & omnia relatiua secundum rationem fore relatiua secundum dici. Sed sic loquentes ignorant vim verborum. Illæ enim duæ distinctiones de relatiuis sunt variæ, & diuersæ ab inuicem, quia aliquid est relatiuum secundum esse, & tamen est relatiuum secundum rationem, & aliquid est relatiuum secundum rem, & tamen est relatiuum secundum dici. Nam hæc distinctio, quod quædam sunt relatiua secundum esse, quædam secundum dici, potest fieri de alijs prædicamentis, quia quædam sunt substantiæ secundum esse, quædam secundum dici; & quædam qualitates secundum esse, & quædam secundum dici, & quædam quantitates secundum esse, & quædam secundum dici. Illa enim sunt talia, vel sunt in tali prædicamento secundum esse, quæ secundum illud, quod sunt, habent esse in prædicamento illo. Et illa sunt secundum dici, quæ secundum id, quod sunt, habent esse in alio prædicamento, tamen vocantur talia secundum dici, quia habent aliquem modum illius prædicamenti, à quo denominantur, vt scientia secundum id, quod est, est in prædicamento qualitatis, tamen quia refertur ad scibile, & dependet à scibili dicitur relatiuum secundum dici. Sic substantiæ secundum esse sunt illæ, quæ sunt in prædicamento substantiæ, sed substantiæ secundum dici possunt vocari, quæ sunt in alijs prædicamentis, prout habent quandam modum substantiæ, secundum quem modum omnis essentia est quædam substantia, prout subijcitur considerationi ipsius intellectus, cuius obiectum est quod quid est. Sic etiam qualitates secundum esse sunt illa, quæ sunt in prædicamento qualitatis; sed qualitates secundum dici possunt vocari omnia illa, quæ habent aliquem modum qualitatis, secundum quem modum omnes differentiæ etiam substantiales sunt quædam qualitates, quia secundum Porphyrium prædicantur in quale, & non in quid. Differentia enim substantialis, licet secundum rem sit quid, habet tamen quandam modum qualem, quia prædicatur denominatiuè, quia homo non est anima, sed animatus. Sic etiam quantitates secundum esse, vocantur illa, quæ sunt in prædicamento

A mento quantitatis, sed quantitates secundum dici possunt vocari illa, quæ habent aliquem modum quantitatum, secundum quem modum loquitur August. 6. de Trinit. c. 8. dicens: *In ijs autem, quæ non mole magna sunt, idem est esse maius, quod esse melius.* Hoc ergo modo, quo dictum est, accipienda sunt relatiua secundum dici.

Tom. 3.

Sed relatiua secundum rem, & secundum rationem, talia tunc dicuntur, quando vnum relatiuorum dependet ab alio secundum rem, aliud autem non dependet ab eo secundum rem, sed si dependet hoc est secundum nostrum modum intelligendi, vel secundum rationem tantum. Et ideo potest esse aliquid relatiuum secundum dici, quod est relatiuum secundum rem, vt scientia est relatiuum secundum dici, quia secundum id, quod est, non est in prædicamento relationis, sed est in prædicamento qualitatis, tamen est relatiuum secundum rem, quia realiter dependet à scibili. Sic è conuersò potest esse aliquid relatiuum secundum esse, & tamen erit relatiuum secundum rationem. Vt dominus & seruus sunt relatiua secundum esse, quia verè sunt in prædicamento relationis; tamen dominus, quod est relatiuum secundum esse, est relatiuum secundum rationem, quia secundum quod huiusmodi, non realiter dependet à seruo, sed quia seruus realiter dependet à domino, ideo dominus dicitur dependere à seruo secundum rationem tantum: Dominus enim non refertur ad seruum per relationem, quæ sit realiter in domino, sed quæ est realiter in seruo. Nam quia intellectus noster non potest intelligere, quòd seruus referatur ad dominum, nisi intelligat è conuersò, quòd dominus referatur ad seruum; ideo relatio domini ad seruum dicitur esse secundum intellectum, vel secundum rationem tantum. Fecimus autem hic digressionem quandam propter quosdam Doctores, hic notantes eadem relatiua, quæ vocantur secundum esse, & secundum dici, vocari secundum rem, & secundum rationem.

Declaratur distinctio secundum rem, & secundum rationem.

Potest aliquid esse relatiuum secundum dici, quod est relatiuum secundum rem.

Distinctio secundum esse, & secundum dici, potest fieri in alijs prædicamentis à relatione.

Declaratur distinctio secundum esse, & secundum dici.

Differentia substantialis secundum rem est quid, & secundum modum est quale.

RESP. AD ARGVM.

Ad primum patet solutio per iam dictas

Quod est in Deo secundum rem, est idem quod Deus non autem in Deo secundum rationem: ut est unio, per quam non dicitur vnitus nature humane: sed per unionem, que est realiter in ipsa natura humana. Ad secundum negatur maior propositio argumēti. Inter Deum, & creaturam absolute non potest esse medium secundum rem: sed tantum secundum rationem. Inter Deum, & creaturam aliqua potest esse medium secundum rem. primo modo loquitur questio: non secundo.

Vnio per quam ad Verbum dicitur vnita natura humana, non comparatur ad ipsum per aliam unionem, sed per seipsam. & sic non datur processus in infinitum.

cta, quia Deus non dicitur vnitus nature humane per unionem, que sit in ipso Deo realiter, sed per unionem, que realiter est in humana natura, vel que est in Christo homine, non ratione persone diuine, in qua realiter est prefata relatio, vel prefata unio.

Ad secundum dicendum, quod inter Deum & creaturam non potest esse relatio equiparantie, quia omnes relationes creaturarum ad Deum in creaturis sunt secundum rem, in Deo autem secundum rationem tantum.

Ad tertium dicendum, quod inter Deum, & creaturam nihil potest esse medium secundum rem, sed solum secundum rationem; sed inter Deum, & aliquam creaturam potest aliquo modo esse aliqua creatura media, prout vna creatura dicitur esse propinquior Deo, quam alia, secundum quem modum loquitur Augustinus 12. confels. *Duo fecisti Domine; unum prope te, & alterum prope nihil.* Cum ergo questio sit non de aliqua creatura, sed de omni creatura, quia queritur. Vtrum unio creature ad Deum sit creatura, quacunque sit illa, cum nulla possit esse media inter Deum, & omnem creaturam; argumentum peccat in materia, & supponit falsa.

Ad quartum dicendum, quod unio Dei ad humanam naturam facta est, per unionem, & assumptionem, qua Dei Filius vniuit sibi, & assumpsit sibi naturam humanam: tamen illa unio non oportet quod sit facta per aliam unionem, vel per aliam assumptionem, quia tunc esset abire in infinitum: sed secundum regulam Philosophi: Quotiescunque est abire in infinitum, standum est in primis. Natura ergo humana est vnita Verbo per unionem, sed illa unio non comparatur ad Verbum per aliam unionem, sed per seipsam: quod si queratur in quo sit illa unio realiter, ut patet per dicta in solutione principali, siue illa unio accipiat, ut actio transiens, siue ut relatio, secundum rem, est in humana natura, in Verbo autem non potest esse secundum rem, sed secundum rationem tantum.

Resolutio Dub. I. Lateralis.

Verbi unio ad humanitatem precellit omnes alias uniones, comprehensione, immediatione, intimitate, inseparabilitate, & perpetuitate: excepta tamen unione diuinarum personarum in substantia, qua istam, & omnes alias uniones antecellit, identitate, simplicitate, & predicatione.

D primam dubitationem lateralem, in qua querebatur. **A** Vtrum illa unio Verbi ad naturam humanam fuerit maxima inter omnes alias uniones: respondet Bernardus lib. 5. de considerat. ad Eugenium, dicens: *Ergo inter omnia, que vnum recte dicuntur, arcem tenet vnitas Trinitatis, que tres persone vna substantia sunt, secundum illa unio precellit, que est conuerso tres substantie in Christo vna persona sunt.* Duo ergo continet responsio Bernardi, que volumus in presentia solutione declarare, videlicet, quod unio humane nature ad Verbum excellit omnes alias uniones, preter vnitatem trium personarum in sua substantia, que unio trium personarum in vna substantia, est maior unione trium substantiarum in vna persona Verbi. Primum autem declarabimus quinque vijs, ut prima via sumatur, ex aliarum unionum comprehensione. Secunda ex ipsa immediatione. Tertia ex intimitate. Quarta ex inseparabilitate. Quinta ex perpetuitate.

Quinque vijs ostenditur, vnionem Verbi ad humanam naturam excellere omnes alias uniones.

Prima via sic patet. Nam illa unio creature ad Deum est maior, que continet alias uniones, & que non potest esse, sine omnibus alijs vnionibus creature ad Deum; assignauimus autem supra sex uniones nature create ad Deum, quarum tres sunt generales omnium creaturarum, quia Deus coniungitur cuilibet creature, per essentiam, presentiam, & potentiam. Quarta unio est iustorum ad Deum in via, que est per gratiam habitualem. Quinta est bonorum in patria, que est per gloriam, siue per visionem apertam, vel per gratiam consummatam. Sexta & vltima est, per unionem personalem, siue per gratiam vnionis humane nature in persona

na Verbi, de qua vnione est præfens quæstio, quæ vnio est folius hominis Christi; cum ergo hæc sexta, & vltima vnio contineat, & includat omnes alias vniones, consequens est, ipsam esse maximam, & esse maiorem omnibus alijs vnionibus prænaratis. Nam si natura humana in Christo erat vnita Filio Dei in vnitate personæ, constat, quòd in illo homine erat Deus per præsentiam, potentiam, & essentiam, quia hoc modo est in omnibus rebus. Erat & quartò Deus in homine, non solùm per gratiam habitualem, sed etiam per gratiam quasi naturalem, vt suprà patuit per Augustinum, quia sic erat ille homo etiam existens viator, plenus gratia habituali, vt peccare non posset. Quintò, Deus erat in illo homine per gratiam comprehensionis, quia dum erat viator, erat etiam comprehensor. Sexta ergo vnio, quæ est per vnionem personalem, quæ competit soli homini Christo est maxima secundùm continentiam, & inclusionem, quia continet, & includit omnes alias vniones præfatas.

Vnio Verbi ad humanitatem est maior alijs vnionibus continenter, & inclusa.

Secundo, huiusmodi vnio est maxima ex immediatione. Nam quantò aliquid magis immediatè vnitur alij, tantò illa vnio est maior, & potior: Et quia hoc modo vnitur quodlibet suppositum cum sua natura, ideo propter immediationem, omnis talis vnio debet dici maxima. Nullum enim est medium, nec colla, nec clauus coniungens naturam suo supposito, sed eo ipso, quod aliquis est suppositum in tali natura, vel supplet vices suppositi in tali natura, oportet talem naturam vniri immediatè tali supposito.

Obiectio, Solutio.

Sed dices, quòd saltem illa vnio erit tale medium. Ad quod dici potest, quòd vnio, vt dicit relationem, magis sequitur coniunctionem suppositi diuini cum natura humana, quam præcedat ipsam: Nam ad relationem non est propriè motus, nec mutatio. Primò ergo intelligemus, quòd suppositum diuinum coniungatur ad naturam humanam, vt est aliquid absolutum, & vt est aliquid, & postea intelligimus, quòd ex huiusmodi coniunctione

Ad relationem non est propriè motus.

Aegid. super iij. Sent.

A ne, quæ est quid absolutum, & est aliquid, resultat relatio illa, secundùm quam, est ad aliquid. Vt in hoc sequamur viam Augustini 7. de Trinitat. cap. 1. quia *omnis essentia, quæ relatiuè dicitur, est etiam aliquid, exceptò relatiuo*. Nihil ergo interponit se tanquam medium inter suppositum, & naturam diuinam vnitam supposito. Tota ergo Trinitas hoc fecit, & hoc egit, quòd vnium naturam humanam supposito Verbi, hac actione resultat illa relatio, vt vnio, hoc modo prius dicetur quid absolutum, quàm quid relatiuum, & prius dicet aliquid, quàm ad aliquid. Magna enim gratia facta fuit illi homini, quando humana natura, per quam est homo, assumpta fuit in vnitatem personæ Verbi, vel personæ Filij Dei, vt idem esset filius hominis naturalis, qui & Dei Filius naturalis, vt potest patere per Augustin. in Enchirid. & in 13. de Trinit. cap. 19. vbi ait: *In rebus enim, per tempus ortis, illa summa gratia est, quòd homo in vnitate personæ; coniunctus est Deo*. Erit ergo hic ordo, secundùm nostrum modum

D P Aug. tom. 3.

Tom. 3.

Ordo in vnione Verbi.

C intelligendi, quia prius intelligimus actionem diuinam vnientem immediatè naturam humanam supposito Verbi: & postea ex hac actione vniente naturam humanam supposito Verbi, vt huiusmodi natura est quid absolutum, & est aliquid, resultabit vnio, quæ est relatio, & vt est quid relatiuum, & vt est ad aliquid. Nam actionem agentis, & efficientis non possumus à tali coniunctione excludere, & quod ait Philosophus de coniunctione materiæ, & formæ, vel potentiæ, & actus, quòd non habent causam mediam nisi motorem, vel efficientem, Dicemus de coniunctione diuini suppositi cum natura humana, quod non habuit causam nisi totam Trinitatem hæc efficientem, vel appropriatè Spiritum Sanctum hæc agentem.

12. Metaph. t. com. 27.

D Tertio, quia hæc magnitudo vnionis, ex immediatione videtur competere cuiuslibet vnioni naturæ, cum suo supposito; assignabimus tertium modum magnitudinis vnionis sumptæ ex intimitate, qui modus erit proprius vnioni, de qua loquimur, & hic modus excedit

Modus vnionis ex intimitate est proprius vnioni Verbi.

R omnes

omnes alias vniones animarum creatarum, cum suis suppositis creatis. Nam suppositum Filij Dei, quod est vnitum humanæ naturæ, non est suppositum quodcunque, sed est suppositum, quod est Dei Filius, & verus Deus, qui est intimior creaturæ, quàm creatura sibi, iuxta illud Augustini 3. Confession. *Deus est intimior nobis intimo nostro*, quia magis est Deus intimus rei, quàm res sibi, & non solum Deus est magis intimus rei, quàm res sibi, sed etiam est magis intimus rei, quàm quod est intimum in re, sit intimum rei. Ex ista ergo tanta

Deus est intimior reæ, quàm creatura sibi.

intimitate dicemus istam vnionem superate omnes alias vniones, post illam vnionem supremam sanctæ, & indiuiduæ Trinitatis.

Quartus autem modus magnitudinis istius vnionis potest sumi ex eius inseparabilitate. Nam Verbum postquam assumpsit animam, & carnem, nunquam fuit separatum nec ab anima, nec à carne. Fuit enim in morte Christi separata anima à carne, vel à corpore, sed per huiusmodi mortem non fuit separatum Verbum, nec ab anima, nec à carne; propter quod, si vnio inseparabilis est maior separabili, hæc vnio propter inseparabilitatem, maxima dici debet.

Quintus autem modus sumi potest ex perpetuitate, vel immutabilitate personæ Verbi. Nam natura à suo supposito potest separari, per corruptionem suppositi: quilibet enim purus homo habet suppositum, vel personam corruptibilem, & ideo propter corruptionem suppositi, vel personæ, natura aliqua non est coniuncta semper suo supposito, vel suæ personæ: sed quia suppositum Verbi simpliciter, & secundum se, est incorruptibile, natura humana saltem, quantum ad omnes suas partes, semper fuit coniuncta supposito Verbi, vt hoc modo hæc vnio superet omnes alias vniones.

Quod vnio Verbi ad humanitatem non sit tanta, quanta est vnio diuinarum personarum in substantia, tripliciter ostenditur.

Ostense, quod vnio Verbi ad naturam humanam excedit omnes alias vniones, excepta vnione Trinitatis, volumus ostendere, quod hæc vnio, quam ponimus in Christo, quæ est trium substantiarum in vna persona, non est tanta, quanta est illa vnio, quæ est trium personarum in vna

A substantia. Quod possumus tripliciter declarare. Primò ex vnitæ, & identitate illius diuinæ substantiæ, vel naturæ. Secundò ex simplicitate eius. Tertio ex mutua prædicatione, quam habet illa natura, etiam in abstracto, in qualibet trium personarum.

Prima via sic patet. Nam vnio illarum trium personarum est in vna, & eadem natura, at verò vnio plurium naturarum in Christo non est in vna, & eadem natura, sed in pluribus naturis etiam, vt plures sunt, quia in Christo est huiusmodi vnio plurium naturarum, reseruatatis proprietatibus vtriusque nature.

Secunda via ad hoc idem sumitur ex summa simplicitate, quæ est in illa vnione illarum trium personarum. Nam ibi non est distinctio nisi per relationes, relatio autem habet singularem modum ab omnibus alijs, quia omnia alia à relatione, vel omnia absoluta non faciunt distinctionem, nisi cum distinctione faciant compositionem. Propter quod vbicumque est distinctio absolutorum, oportet ibi esse aliquam compositionem, sed relatio ita distinguit ab opposito, quod nullam compositionem facit in proprio supposito, & ideo, vt communiter dicitur, & bene, persona in diuinis est ita simplex, sicut essentia; ergo propter maximam simplicitatem in diuinis personis, maior est illa vnitas trium personarum in vna essentia, quàm trium substantiarum in vna persona Christi.

Omnia alia, excepta relatione, faciunt distinctionem, si faciunt compositionem.

Sed dices, cum ita sit simplex persona diuina sicut essentia, cum facta sit in Christo vnio naturarum in vna persona simplicissima, & facta sit in Trinitate vnio trium Personarum in vna essentia simplicissima, videtur, quod illæ vniones quandam equalitatem habeant ad inuicem. Ad quod dici potest, quod vnio diuinarum personarum in vna essentia superat vnionem naturarum in vna persona Christi, quia personæ diuinæ, sic vnitæ, sunt simpliciter idem, cum illa essentia, vel natura diuina, in qua vniuntur, sed plures naturæ in Christo non sunt simpliciter idem cum persona Verbi, natura enim humana non est simpliciter idem, cum tali persona.

Obiectio.

Solutio.

Tertia

Tertſa autem via ex mutua prædicatione, quam habent ad inuicem in diuinis persona diuina cum natura diuina, etiam in abstracto, de leui patet. Nam quælibet persona diuina est sua Deitas, sed persona Verbi, in qua facta est vnio naturæ humanæ ad diuinam, non est sua humanitas. Est ergo hæc tertia via declaratiua secundæ viæ. Nam licet persona Verbi, in qua facta est vnio plurium naturarum sit ita simplex, vt essentia diuina, in qua facta est vnio plurium personarum; ipsæ tamen naturæ vnitæ in persona Verbi non sunt sic idem cum persona Verbi, sicut sunt idem tres personæ, cum natura diuina, siuè cum Deitate, quia quælibet illarum personarum est ipsa natura diuina, & ipsa Deitas; persona tamen Verbi non est ipsa humanitas, nec natura humana.

RESP. AD ARGUMENTA
Primæ Dub. Lateralis.

Ad primum dicendum, quod scripta communia quasi concedunt hoc argumentum. Volunt enim, quod in vnione plurium naturarum, facta in persona Christi, est duo considerare, videlicet ipsas naturas, scilicet diuinam, & humanam simul vnitas, & ipsam personam Verbi, in qua facta est talis vnio. Si consideretur persona, in qua talis vnio est facta, sic vnio est maxima, quia persona illa, est ita simplex sicut diuina essentia; sed si considerentur ipsa vnita sic nõ est maxima, vt eadẽ scripta cõmunia dicunt. Possumus tamen dicere, quod etiam quantum ad ipsa vnita illa vnitas est maxima, post vnionem sanctiss. Trinitatis: quia Deitas, quæ est vnita naturæ humanæ, magis est intima ipsi naturæ humanæ, & cuilibet naturæ creatæ, quàm ipsa natura humana sibi, vel quàm quælibet natura creata sibi; vt supra patuit per August. 3. Confess. Est ergo ista vnio naturæ diuinæ ad humanam in Christo maior omnibus alijs, post vnionem sanctissimæ Trinitatis, quia continet in se vnionem personalem, quam non continent aliæ.

Ad secundum dicendum, quod maior & minor compositio non excludunt profunditatem, & intimitatem diuinæ naturæ ad naturam humanam, prout præfatæ duæ naturæ sunt vnitæ in vna persona Verbi. Potest enim vna creatura excludere aliam creaturam ab intimitate alicuius creature, sicut vna forma contraria ab intimitate propria subiecti excludit omnem formam contrariam, sed nulla creatura potest excludere diuinam naturam, & diuinam personam ab intimitate cuiuslibet creature.

A funditatem, & intimitatem diuinæ personæ in humana natura, nec excludunt profunditatem, & intimitatem diuinæ naturæ ad naturam humanam, prout præfatæ duæ naturæ sunt vnitæ in vna persona Verbi. Potest enim vna creatura excludere aliam creaturam ab intimitate alicuius creature, sicut vna forma contraria ab intimitate propria subiecti excludit omnem formam contrariam, sed nulla creatura potest excludere diuinam naturam, & diuinam personam ab intimitate cuiuslibet creature.

Maiores, vel minor compositio non excludit profunditatem, & esse intimum diuinæ personæ, & naturæ in humanitate, secū dum quā ista vnio Verbi excludit alias, excepta vnione diuinarum personarum.

Resolutio Dub. I I. Lateralis.

Quinque differentiæ assignantur inter vnionem, & assumptionem. Vnio enim dicitur, vel ad se, vel ad aliud, sed assumptio dicitur tantum ad se. Assumptio dicitur viam, & Vnio dicitur terminum. Assumptio est prior, & Vnio posterior. Assumptio importat actionem, & passionem, sed vnio præter ista importat relationem. Assumens non potest dici assumptum, sed vnies ad se, potest dici vnitum.

Ad id autem, quod vltius queritur, de differentia vnionis, & assumptionis. Dicendum, quod, quantum ad præsens spectat, possumus assignare quinque differentias inter vnionem, & assumptionem. Nam prima differentia sumitur ex ipsa generalitate, quia vnio est generalior, quàm assumptio. Nam omnis assumens est vnies, tamen non è conuersò, quia non omnis vnies est assumens. Pater enim, & Spiritus Sanctus vnierunt naturam humanam personæ Filij, & ipsa persona Filij vnuit illam eandem naturam sibi, sed Pater, & Spiritus Sanctus, sic vnierunt naturam humanam Filio, quod non assumpserunt eam, sed Filius sic vnuit naturam sibi, quod etiam assumpsit eam. Causa autem & ratio istius maioris generalitatis, quam habet vnio super assumptionem, ex hoc sumitur, quia vnire potest esse dupliciter, vel ad se, vel ad alium, sed assumere non potest esse, nisi ad se: hoc enim dicit assumere, quod ad se sumere.

Quintupliciter differt vnio ab assumptione.

Vnire dicitur, vel ad se, vel ad alium: sed assumere dicitur tantum ad se.

Responsio communis. Illa vnio dicitur maxima ratione naturæ vnitarum: sed ratione personæ, in qua facta est.

Responsio Aegidij. Quod ista vnio est etiam maior alijs ratione naturæ, quia natura diuina est magis intima naturæ humanæ, quàm ipsa sibi, vnde in hoc sensu est falsa minor argumenti.

Assumptio
dicitur via
ad vnionem
& vnio dicitur
terminus
assumptionis.

Assumptio
est prior vnio-
nionem.

Assumptio
importat ac-
tionem ex
parte assu-
mentis, & ex
parte assum-
pti passionem:
sed vnio
præter ista
importat
quandam re-
lationem.

Secunda differentia assumptionis, & vnionis potest sumi ex significatione vocabuli. Nam vnio de se videtur importare ipsam coniunctionem, vel ipsam vnionem vnitorum, quæ se habet quasi terminus ad assumptionem. Et assumptio videtur se habere, quasi quædam via ad hunc terminum. Nam hoc est assumere, quod ad se sumere, & ex hoc aliquid sibi vnire. Propter hoc assumptio videtur esse quasi quædam via ad vnionem, & vnio videtur esse quasi quidam terminus huius viæ.

Ex hac autem secunda differentia potest sumi tertia differentia. Nam cum via, quantum est de se, semper præcedat terminum, assumptio respectu vnionis se habebit, vt quid prius, & vt quid præcedens, & vnio respectu assumptionis, se habebit, vt quid posterius, & vt quid sequens. Et si ista prioritas, & posterioritas non est semper duratione, vel tempore, est tamen semper origine, vel natura, idest naturali intelligentia. Nam in vno, & eodem instanti natura humana fuit assumpta à Verbo, & vnita Verbo, tamen origine, & naturali intelligentia prius intelligitur humana natura assumpta à Verbo, & postea per huiusmodi assumptionem intelligitur vnita Verbo.

Potest autem inter præfata quarta-que differentia assignari, quia assumptio, quantum est ex parte assumentis, semper videtur importare quandam actionem, & ex parte assumpti quandam passionem. Sed vnio, licet ex parte vnientis importet actionem, & ex parte vniti importet quasi passionem, tamen, præter hæc importat quandam relationem ipsorum vnitorum, per quam vnita ad inuicem referuntur, licet non oporteat istam relationem esse in vtroque extremorum, quia sicut dominus referatur ad seruum per dependentiam, & relationem realem, quæ est in seruo, non in Domino, sic Verbum ad naturam humanam, quasi ad formam serui referatur per relationem, & dependentiam, quæ est in ipsa humanitate, vel in ipsa forma serui, non autem in ipso Verbo.

Ex hac autem quarta differentia sumi

A potest differentia quinta, quia vnians, & potissimè si sit vnians ad se, potest dici vnium, sed assumens quantumcunque sit ad se sumens, non potest dici assumptum. Innititur ergo hæc differentia quinta quartæ differentiæ. Nam quia assumere dicit actionem, ex parte assumentis, & passionem ex parte assumpti, cum per se loquendo non sit patiens, quia si agens patitur, hoc non est vt agens, sed vt patiens, ideo assumens, secundum quod huiusmodi non est assumptum, sed vnio cum hoc, quod importat actionem, importat etiam relationem, cum relatiua ad inuicem referantur: vnians, & potissimè si sit vnians ad se, dicitur vnium, licet assumens non dicatur assumptum.

Vnians ad se potest dici vnium: sed assumens ad se non potest dici assumptum.

RESP. AD ARGUMENTA Dubitationis II. Lateralis.

Ad primum dicendum, quod licet assumptum vnatur assumentis, tamen assumptio magis importat actionem, & habet se, quasi via ad vnionem. Vnio autem se habet quasi terminus huius viæ, vt ex hoc non sit omnino idem assumptio, & vnio, licet vnum terminetur ad aliud, quia assumptio terminatur ad vnionem.

Assumptio est vt via, & vnio vt terminus: ideo non sunt idem.

Ad secundum dicendum, quod non quicquid non potest stare sine alio, vel non potest intelligi, sine alio, est idem cum illo, quia posterius non potest esse, nec intelligi sine priori, & tamen non est idem esse posterius, & esse prius, quantumcunque ergo assumptio non possit esse sine vnione: & quia se habent vt causæ ad inuicem, quia assumptio est quasi causa efficiens vnionis: & vnire ad se, est quasi finis assumptionis, hoc modo vnum est de intellectu alterius, vel intelligitur in alio. Differunt nihilominus præfata duo, assumptio scilicet, & vnio secundum differentias superius assignatas.

Est neganda maior argumenti: ob instantiam, quæ datur in responsione.

ARTIC. II.

*Vtrum vnio fit facta in natura.
Conclusio est negatiua.*

D. Thom. 3. p. q. 2. art. 1. Caiet. Medina. Siluius ibidem.
Aluarez. disp. 10. Suarez disp. 7. sect. 2. Ca-
brera q. 2. art. 1. disput. 1. Valquez
disp. 14. per totam. Argent.
in 3. dist. 5. q. 1. art. 3.

SECUNDO quaeritur, in quo fit facta vnio, de qua loquimur, Vtrum fit facta in natura. Et videtur, quod sic: quia quicquid constat ex duabus natu-

ris videtur habere naturam mediam inter illa, sicut mixtum, quia constat ex pluribus elementis, habet naturam mediam, inter illa elementa: Christus autem constat ex duabus naturis: ergo &c.

Præterea hic loquimur de natura, vt definit eam Boet. in de Duabus naturis, quod est vnumquodque informans specifica differentia; sed secundum Philosoph. quælibet differentia addita mutat speciem, sicut in numeris quælibet vnitas addita facit nouam speciem: Natura ergo humana, addita nature diuine, ponit eam in alia specie. Et si dicatur, quod ex illis duabus naturis, diuina scilicet, & humana, non potest constitui natura tertia, quia quælibet illarum seruat suas proprietates.

Contra; quia ex anima, & corpore constituitur natura humana tertia, tamen quælibet earum seruat suas proprietates. Nam anima, quæ est natura spiritualis seruat suam spiritualitatem, & corpus suam corporalitatem, & tamen ex præfatis duabus naturis constituitur natura tertia. Pari ergo ratione ex duabus naturis in Christo poterit hoc fieri: ergo &c.

Præterea. Proprietas sequitur naturam illam, cuius est proprietas, quia ergo proprietates nature diuine dicuntur de illo homine, quia dicitur, quod ille homo creauit stellas, & è conuersò proprietates nature humane dicuntur de Deo, quia dicitur, quod Deus est passus: ergo, vt videtur aliquid nature diuine est in-

Aegid. super iij. Sent.

A humana natura, & aliquid humane nature in diuina, quod non esset nisi ex illis duabus naturis esset conflata natura tertia: ergo &c.

Præterea, Quando aliqua duo coniunguntur, quorum vnum incomparabiliter superat aliud, consequens est, hoc posito, quod vnum transeat, vel conuertatur in aliud; vt si vna gutta vini secundum Philosophum in lib. de gener. proijceretur in mille millibus amphoris aque, illa gutta vini transfiret, & conuerteretur in aquam, vel absorberetur ab aqua: Cum ergo natura diuina plus superet naturam humanam, quam mille millia amphore aque vnã guttam vini: ergo &c.

Præterea. Hoc idem innuere videntur verba Damasc. lib. 3. cap. 12. qui carnem Christi dicit esse deificatam, quod non esset, nisi esset in Deitatem conuersa: ergo &c.

IN CONTRARIUM est, quia filiatio requirit similitudinem, vel assimilationem in natura: sed Christus dicitur Filius Dei Patris: ergo est sibi similis in natura, & verè est, & verè dicitur Filius Virginis Matris: ergo est etiam Virgini similis in natura; sed Virgo, & Deus Pater non conueniunt in aliqua vna natura, ergo oportet ponere in Christo duas naturas.

Præterea. Per proprietates naturales deuenimus in cognitionem nature, sed in Christo inuenimus proprietates duarum naturarum: ergo oportet ponere in eo duas naturas.

RESOLVTIO.

Vnio Verbi non est facta in natura, quia in Christo non est vna natura tantum, quod ostenditur ex nuditate, conuersione, & constatione, siue constatio fiat ex mixtione, siue ex cumulatione, siue ex informatione, quorum modorum nullus est in Christo.

RESPONDEO dicendum, quod scripta communia soluunt quaestionem propositam, distinguendo quot modis sumitur natura, sed hoc habebit locum in quaestione sequenti, vbi quaeremus, si in Christo nõ est facta vnio in natura, Vtrum

Arist. 1. de gen. & cor. t. c. 98.

D Io. Dama scen. lib. 3. c. 12.

Boet. lib. de duab. nat.

Arist. 7. Me tapyl. t. com. 43.

Solutio.

Replicatio.

in eo sit facta unio in persona Verbi. Distinguemus ergo modos accipiendi naturam, & ostendemus in quibus rebus habet esse persona, & dabimus differentiam inter personam, & naturam, quia ex ignorantia differentiarum personæ ad naturam & è conuersò, multi errores sunt exorti, vt in sequenti quæstione patebit. In præsentem autem quæstione scire sufficiat, quòd in Christo non est facta unio in natura, quia in Christo non est vna natura tantum, licet sit in eo vna persona tantum.

Vnam tantum in Christo esse naturam tripliciter intelligi potest.

Ad cuius euidentiam sciendum, quòd in Christo esse vnam naturam tantum, quantum ad præsens spectat, triplicem potest habere intellectum. Primò, quòd in Christo sit vna natura tantum, per nuditatem. Secundò, quòd hoc idem dicatur esse in eo, per conuersionem. Tertiò, quòd sit hoc, per conflationem: quilibet etiam istorum modorum habet plures modos. Nam quòd in Christo sit vna natura tantum, per nuditatem, habet duos intellectus, quia vel ex eo, quòd Christus est nudus, & purus homo, & est in eo humana natura nuda, absque eo, quòd sit vnita diuinæ, vel è conuersò, quia est nudus Deus, & est in eo natura diuina nuda, absque eo, quòd sit vnita humanæ. Hi autem duo modi intelligendi ex hoc sumunt originem, quòd persona Christi, vel potest comparari ad alias personas humanas, & ex hoc dicatur nudus homo, sicut & alij homines sunt nudi, & puri homines: vel potest comparari ad alias personas diuinas, videlicet ad personas Patris, & Spiritus Sancti, & hoc modo dicatur esse Deus præcisè, sicut tam Pater, quam Spiritus Sanctus est Deus tantum, quia nullus eorum est incarnatus, & indutus carne.

Sed hic duplex modus intelligendi esse in Christo, vel in Dei Filio vnam naturam per nuditatem, reprobatur in Symbolo, vbi dicitur: *Est ergo fides recta, vt credamus, & confiteamur, quia Dominus noster Iesus Christus Dei Filius, Deus & homo est.* Si ergo esset nudus Deus, non esset homo, sicut nec Pater, nec Spiritus Sanctus est homo. Et si esset nudus homo, non esset Deus, sicut nullus aliorum hominum, quia quilibet alius homo est nu-

D. Athan. in Symb.

A dus, & purus, & ideo est homo tantum, & non Deus: Hæc etiam eadem sententia habetur in versu sequente, cum dicitur de Christo: *Deus est ex substantia Patris ante secula genitus, & homo ex substantia Matris in seculo natus.* Tertiò hæc eadem sententia habetur in sequenti versu, cum dicitur de Christo: *Perfectus Deus, & perfectus homo, ex anima rationali, & humana carne subsistens.* Quartò hoc idem habetur à Damasc. lib. 3. c. 12. vbi determinans de Genitrice Christi, ait: *Non enim hominem nudum genuit sancta Virgo, sed Deum verum, & non nudum Deum sed incarnatum, idest carne indutum.*

Damasc. lib. 3. c. 12.

Viso quomodo in Christo non est vna natura per nuditatem, volumus ostendere, quomodo in eo non est vna natura per conuersionem. Quod etiam potest habere duplicem intellectum, quia, vel esset, quòd Deitas esset conuersa in carnem, vel quia caro, vel humanitas esset conuersa in Deitatem, quorum neutrum potest stare, secundum verba Symboli compositi ab Athanasio, vbi cum prius dixisset: *Non duo tamen, sed vnus est Christus.* postea subdit: *Vnus autem non conuersione diuinitatis in carnem, supple nec conuersione carnis in Deitatem, sed assumptione humanitatis in Deum, idest in personam Dei, siue in personam Filij, qui est verus Deus.* Non est ergo in Christo vna natura per conuersionem vnus naturæ in aliam, quia nec Deitas est conuersa in carnem, nec caro, siue humanitas conuersa est in Deitatem, sed remanente proprietate vtriusque naturæ, Christus est vnus per assumptionem humanitatis in Deum, idest in personam Filij Dei, vt non sit in Christo vnà natura, sed vna persona in duabus naturis.

Ostenso in Christo non esse vnam naturam, per nuditatem, & declarato in eo non esse vnam naturam, per conuersionem, volumus declarare in Christo non esse vnam naturam per conflationem. loquendo ergò largè de conflatione, hic modus nunc factus, habere potest triplicem intellectum, vt tam mixtio, quam cumulatio, & informatio possit dici quedam conflatio. In Christo autem non est vna natura, nec per mixtionem, sicut miscibilia faciunt vnam naturam in mixto, quia

Conflatio tripliciter dici potest: per mixtionem; per cumulationem; & per informationem.

quia natura humana non est commixta naturæ diuinæ, nec e conuersò, vt hoc modo præfatæ duæ naturæ faciant vnā naturam in Christo Nam (vt dicitur in libro de Gener.) Mixtio est miscibilium alteratorum vnio: hoc ergo modo non potest esse mixtio naturæ diuinæ ad humanam naturam, nec è conuersò, quod possint se ad inuicem alterare. Nam licet non oporteat quòd alterans alteretur, quia Cœlum est primum alterans inalterabile, tamen quando aliqua duo mutuò, & ad inuicem se alterant, secundum quem modum miscibilia sunt in mixto, oportet illa couenire in materia, cum ergo Deitas, & humanitas non possint couenire in materia, quia in Deitate nulla sit materia, vel potentialitas, etenim tam Deus, quàm Deitas est actus purus, cui non est aliquid admixtum de potentia. Ideo ex Deitate & humanitate in Christo non potest fieri vna natura per commixtionem.

Secundò ex humanitate & deitate vna natura in Christo non poterit fieri per cumulationem, vel per aggregationem, sicut ex multis lapidibus fit vnus cumulus, & vnus acerrus lapidum, quia talis vnitas non potest esse nisi in rebus corporalibus. Deitas autem non est corpus, nec quid corporale.

Tertius autem modus, quod ex duabus naturis in Christo fiat vna natura per informationem, sicut fit ex anima & corpore, quia anima est forma corporis, etiam stare non potest, quia humanitas non potest esse forma Deitatis, cum Deitas sit actus purus, non valens informari, vel perfici ab alio, nec etiam hoc potest esse è conuersò, quòd Deitas sit forma humanitatis, quia omnis forma loquendo de forma inhærente, vt hic loquimur, est dependens à propria materia, Deitas autem à nullo dependere potest. Nam ipsa anima intellectiua, quantumcunque beata, semper habet naturalem dependentiam ad suum corpus, quia habet naturale desiderium, vel naturalem appetitum administrandi corpus, secundum quem modum loquitur August. circa fin. 10. super Genesim, dum ait, quòd *anima propter appetitum naturalem, quem habet administrandi corpus,*

A retardatur quodammodo, ne tanta intentione pergat in illud summum cœlum, & in Deum. Si ergo anima etiam beata habet dependentiam naturalem ad corpus Deitas, à qua omnis dependentia est aliena, cum humanitate, non poterit naturam vnā constituere, per informationem. concludamus ergo, quòd in Christo est solùm vnitas personæ, quia est in Christo vna tantum persona, non vna tantum natura, loquendo de omnibus modis vnitatis superius positis.

RESP. AD ARGV.M.

Ad primum dicendum, quòd non est simile de mixto respectu miscibilium, & de Christo respectu suarum naturarum, videlicet humanæ, & diuinæ, quia mixtum constat ex pluribus naturis non manentibus in suis proprietatibus, sed Christus est vna persona in pluribus naturis manentibus cum suis proprietatibus, quia natura diuina in Christo manet cum proprietatibus diuinis, & humana cum humanis.

C Ad secundum dicendum, quod differentia specifica dicit totam naturam rei siue speciei, vt animatum dicit totam naturam animalis, sed non dicit eam ex parte totius, sed ex parte formali tantum, vt animatum dicit totam naturam animalis ex parte animæ, quæ est forma eius, propter quod animatum propriè loquendo non significat totum, quia non significat nisi animam. Prædicatur ergo animatum de toto animali non significando totum, sed quia prædicatur denominatiuè implicat totum, & implicando totum, prædicatur de toto. Sed hoc prosequi non est præsentis speculationis, quia hæc solum locum habent in ijs, in quibus ex pluribus naturis conflatur vna natura tertia. Sed in Christo Iesu, vt ait Damasc. lib. 3. cap. 3. non est communem speciem accipere: quod verum est, quantum ad illas duas naturas, videlicet quantum ad naturam humanam, & diuinam, ex quibus non conflatur, nec constituitur aliqua natura communis, vel tertia, sed quantum ad animam, & corpus, ex quibus & in Christo Iesu conflatur natura communis, & tertia, videlicet humanitas, est

com-

D.P. Aug.
Tom. 3.Arist. 1. de
gen. c. 20.Miscibilia
oportet co
uenire in
materia.Exponitur
antecedens
argumenti,
quod valet
quando illæ
plures natu
ræ non man
ent in suis
proprietati
bus, sicut
manent in
Christo na
tura diuina
& humana.Omnis for
ma inhærens
dependet à
materia.Anima etiã
beata habet
naturalem
dependentiam
ad
corpus.

Ad primam partem argumenti est bene responsum ibi. Ad secundum dicitur: non sufficere, quod anima & corpus seruent suas proprietates; sed requiri etiam ut ex illis non constituratur natura tertia, sicut constat ex anima, & corpore.

Communicatio idiomatum respicit unitatem personarum, non naturarum.

Ante eodem argumenti valet in his quæ mutuo possunt alterare. Deitas autem est omnino inalterabilis.

Caro Christi dicitur deificata per assumptionem; non per conuersionem.

communem speciem accipere, vel formam. Ad id autem quod addebatur, quod tam anima, quam corpus in quolibet homine seruat suas conditiones, patet hoc non sufficere ad probandum intentum, quia non sufficit seruare conditiones, sed requiritur ulterius, quod ex eis non constetur, nec constituatur natura tertia, quod de anima, & corpore non habet veritatem, cum inde constituatur humanitas.

Ad tertium dicendum, quod illa communicatio idiomatum, ut puta, quia, quæ sunt Dei, attribuuntur illi homini, hoc non est propter unitatem naturæ, sed propter unitatem personarum, videlicet quia una, & eadem persona est Deus, & homo, ideo. &c.

Ad quartum dicendum, quod illud veritatem habet in ijs, quæ communicant in materia, & quæ possunt inuicem mutuo alterare, ut patet in exemplo posito de vino, & aqua, sed humanitas, & Deitas non sic se habent, cum humanitas sit quid materiale, Deitas autem sit purus actus, & quid immateriale. Est enim Deitas, in cuius ditione cuncta sunt posita, & non est qui suæ possit resistere voluntati, propter quod, sicut placuit Deitati, & toti Trinitati de humanitate Christi, ut solus Filius fieret homo, & solus Filius esset Deus, & homo, sic factum est.

Ad quintum dicendum, quod caro Christi dicitur deificata, non quia sit in Deitatem conuersa, ut patet per habitam in solutione principali, sed quia est à persona Filij, qui est verus Deus, assumpta.

A R T I C. III.

Vtrum in Christo sit facta unio in persona. Conclusio est affirmatiua.

D. Tho. 3. p. q. 2. ar. 2. Caiet. Medina. Silu. ibid. Alvarez ad 3. p. disp. 11. Suarez disp. 7. lect. 3. Cabrera disp. 1. Nazarius in comment. articuli. Ricchar. in 3. d. 5. art. 4. q. 3. Vasquez disp. 15. Alenf. 3. p. q. 7. memb. 1.

TERTIO queritur. Vtrum in Christo sit facta unio in persona. Et videtur, quod non. Quia nulla natura inuenitur, sine ijs, quæ per se consequuntur ad naturam: sed personalitas per se

A consequitur quamlibet naturam rationalem, vel intellectualem, ergo tam diuinam naturam, quam humanam consequitur sua personalitas: ergo &c.

Præterea. Natura humana in Christo est dignior, quam in quocunque alio homine: sed personalitas ad dignitatem, pertinet, cum in naturis non ita dignis, cuiusmodi sunt naturæ irrationales, non inueniatur personalitas: si ergo humanitas in alijs hominibus constituit suam personalitatem; multo magis hoc faciet humanitas Christi, ergo &c.

B Præterea. In persona, secundum quod huiusmodi, ut videtur, non inuenitur nisi natura, & distinguens suppositum illius naturæ ab alijs suppositis eiusdem naturæ. Sed in Christo sunt duæ naturæ, & duæ diuisiones distinguentes suppositum ab alijs suppositis vtriusque naturæ. Nam per relationes æternas distinguitur persona Filij à Patre, & Spiritu Sancto, per diuisionem materiæ, & per accidentia, distinguitur ab alijs hominibus, vel ab alijs personis; cum ergo in Christo sit duplex natura, & duplex modus distinctionis personalis secundum vtramque naturam, videtur, quod sit ibi duplex personalitas.

Præterea. Maior videtur esse conuenientia in persona, quam in genere, vel in specie: cum conuenientia personalis sit secundum rem, conuenientia verò generis, vel speciei sit secundum rationem: sed propter maximam distantiam naturæ diuinæ, & humanæ, non potest esse conuenientia, nec in genere, nec in specie: ergo multo magis non erit ibi conuenientia in unitate personæ.

D Præterea. Secundum Philosophum ad diuersitatem in genere sequitur diuersitas in specie, & ad diuersitatem secundum speciem, sequitur diuersitas secundum numerum, sed diuersitas secundum numerum est diuersitas suppositorum, vel personarum. Si ergo natura diuina, & humana non conueniunt in eodem genere, nec in eadem specie, multo magis non conueniunt in eodem numero, ut in eodem supposito, vel in eadem persona.

Præterea. Maior videtur esse affinitas naturæ ad personam, quam formæ ad materiam, cum natura, & persona, secundum

s. Meraph. t. c. 33.

dum quod huiusmodi, non dicant aliam, & aliam essentiam; sed forma & materia dicunt duas res, & duas essentias; sed secundum diuersitatem formæ est diuersitas materiæ, cum proprius actus sit in propria materia; ergo multo magis secundum diuersitatem naturarum erit diuersitas personarum.

IN CONTRARIUM est. Quia in his, quæ differunt secundum naturam, & personam, quod dicitur de vno, non potest dici de alio: sed quod dicitur de illo homine dicitur de Deo, & è conuerso, ergo Deus, & ille homo non differunt in natura & persona; ergo est ibi vnitas personæ, cum sit ibi dualitas naturæ.

Præterea. Quod conuenit Filio in eo, quo est distinctus à Patre; conuenit ei secundum personam, in qua distinguitur à Patre, sed esse vnitum competit Filio, vel Verbo, in eo, quo est distinctus à Patre: ergo &c.

Præterea. Ad hoc, quod sit facta redemptio, vel satisfactio pro humano genere, oportet, quod vnus, & idem, vel vna, & eadem persona esset Deus, qui posset satisfacere, & homo qui tenetur satisfacere, vt etiam communiter dicitur: sed hoc non posset esse nisi Deitas, & humanitas essent vnita in vna, & eadem persona: ergo &c.

RESOLVTIO.

Ex multiplici acceptione naturæ secundum Arist. & Boet. & ex tribus differentijs inter suppositum, & naturam concluditur, vnionem in Christo non esse factam in natura, quia ex Deitate, & humanitate non constituitur natura tertia: sed in persona Verbi: quia quæ dicuntur de eo, etiam vt à Patre distinguitur, dicuntur etiam de homine Christo, qui, vt posset pro humano genere satisfacere, necesse erat, vt esset Deus, & homo.

RESPONDEO dicendum, quod ad soluendum hoc quæsitum hoc modo procedemus: primò distinguemus de ipsa natura, & assignabimus quot modis potest dici natura. Secundò, assignabimus definitionē personæ ostendentes, quid est, quod importatur nom. in persona Ter-

Atiò ex iam dictis poterit apparere, quod quæritur: quomodo scilicet in Christo facta sit vnio in persona, & non in natura.

Propter primum sciendum, quod modos accipiendi naturam, aliter enumerat Philosophus in 5. Metaph. in cap. de natura. Et aliter Boet. in lib. de duabus naturis Christi. Philosophus enim in 5. Metaph. in cap. præallegato, assignat quinque modos accipiendi naturam, & illis quinque modis superaddit duos modos, & postea omnes illos modos reducit in vnum modum. Primò igitur secundum Philof.

B dicitur natura de ipsa generatione nascentium. Et hoc videtur esse secundum proprietatem vocabuli, quia natura videtur esse idem, quod nascitura: & hoc videtur esse effectus. Et quia generatio nascentium dicitur natura, potest hoc nomen extendi non solum ad generationem nascentium, sed ad generationem quorumcunque naturalium. Nam generatio cuiuscunque rei naturalis potest dici natura, quia est via in naturam; vt generatio ignis potest dici natura, quia est via, per quam itur in naturam ignis; sic & generatio cuiuslibet alterius rei naturalis, potest hoc modo dici natura. Erit ergo primus modus accipiendi naturam, pro generatione nascentium, vel pro generatione cuiuslibet rei naturalis. Sed si generatio rei naturalis potest dici natura, virtus illa, vel potentia illa, per quam fit generatio, multo magis poterit dici natura, quia vt dicit Dionys. in lib. de diuin. nomin. *Quæ sunt causatorum, superabundantius insunt causis.* Si ergo ipsi generationi competit nomen naturæ, multo magis virtuti, & potentia generatiuæ, quæ est principium, & causa generationis, competit tale nomen. Propter quod cum Philosophus assignans primum modum accipiendi naturam dixisset, quod natura dicitur generatio nascentium, postea subdit, *quod vno, supple alio modo, dicitur natura, principium, idest potentia generatiua, ex qua, & per quam aliquid generatur.* Tertio modo dicitur natura, quod est principium motus eius, in quo est per se, & non secundum accidens, & ad hunc modum accipiendi naturam potest adaptari illud, quod dicitur in 2. physicor.

C *Natura est principium motus.*

Natura est principium motus.

Arist. 5. Metaph. c. de nat. quinque modis accipit naturam, quibus duos alios superaddit: & tandem omnes reducit ad vnum.

Primo modo natura sumitur pro generatione nascentium.

Secundo modo sumitur natura pro potentia generatiua.

D. Dionys. lib. 2. de diuin. nom.

Tertio modo dicitur principium motus, & quietis.

Arist. 2. physicor. sic. t. c. 3.

Ad

Arist. 1. c. 9.
t. c. 9.

Ad intelligentiam autem istorum trium modorum accipiendi naturam, sciendum, quòd in omnibus rebus inveniuntur hæc tria, scilicet substantia, virtus, & operatio, vt potest patere per Dionys. Damasc. & Philosophum in 1. Coeli, & Mundi, cum ait, quòd *substantia apta facit*. Quantum ergo ad substantiam dicit *substantiam*, quantum ad virtutem dicit *apta*, quia quælibet res est apta ad agendum, per suam potentiam, vel virtutem, sed quantum ad operationem dicit, *facit*. Hæc autem tria secundum se, sic se habent, quòd prius est substantia, postea est virtus, vltimò est operatio. Et licet hæc tria secundum naturam hunc ordinem habeant, quoad nos tamen habent ordinem oppositum. Nam nos primò deuenimus in cognitionem operationis, & per operationem in cognitionem virtutis, & per virtutem in cognitionem substantiæ.

Virtus dupliciter accipitur in rebus naturalibus.

Aduertendum tamen, quòd virtus in rebus naturalibus potest accipi dupliciter, vel prout facit ad esse, vel prout facit ad motum, vel operationem. Sunt ergo assignati tres modi accipiendi naturam, vt vnus modus referatur ad ipsum actum, vel ad ipsam operationem, vt dicatur natura generatio nascentium. Secundus modus referatur ad ipsam virtutem generatiuam, vt dicatur natura virtus, & potentia illa, per quam fit generatio naturalis. Tertius modus referatur ad ipsam virtutem, & potentiam motiuam, quæ est principium motus naturalis, & si hæc vellemus referre ad ipsam substantiam, vt ad materiam, & formam, non differret tertius modus à quarto, vel quinto modo.

Quarto modo sumitur natura pro materia.

Erit ergo quartus modus accipiendi naturam pro ipsa materia; & iste quartus modus accipiendi naturam sumpsit originem à modo loquendi antiquorum Philosophorum, qui non distinxerunt, inter materiam naturalium, & artificialium; crediderunt enim, quòd sicut tota substantia rerum artificialium est materia, quia omnes formæ artificiales sunt accidentia, sic & in naturalibus crediderunt totam substantiam rerum naturalium esse materiam, & quicquid adueniebat vltèrius erat accidens, vt ponentes princi-

pium omnium esse aerem, nihil aliud erat ignis, nisi aer rarefactus, & aqua, nisi aer inspissatus, vt hoc modo tota natura, vel substantia rei sit ipsa materia.

Quintus autem modus accipiendi naturam est, quòd natura dicitur ipsa forma, quæ magis est natura, & substantia rei, quàm ipsa materia, vel quam ipsa virtus generatiua. Aduertendum ergo, quòd hi quinque modi accipiendi naturam sumpti sunt ex parte modi cognoscendi nostri, non ex parte modi nature rerum. Nam cum hæc tria se habeant per

ordinem, *substantia, virtus, & operatio*, vt est per habita manifestum, ex parte modi nature rerum, prius habet esse substantia, tanquam causa aliorum omnium: postea habet esse virtus tanquam immediatè causata à substantia, vltimò habet esse operatio, vel quæcunque actio, vel quicunque motus, vel mutatio, tanquam quid causatum à substantia, mediante virtute. Hic est ergo modus, & ordo nature rerum. Sed modus, & ordo cognoscendi intellectus nostri est è conuersò, quia primò cognoscimus ipsam operationem, vel actionem, siue mutationem. Secundò per hoc deuenimus in cognitionem virtutis, siue potentiæ, per quam habet esse huiusmodi motus, vel mutatio, & vltimò deuenimus in cognitionem substantiæ, à qua omnia habent esse. Et licet motus, & mutatio, ac etiam virtus sint accidentia, non est tamen inconueniens, quòd secundum modum cognoscendi nostrum, cognitio accidentium præcedat cognitionem substantiæ, iuxta illud 1. de Anima. *Accidentia conferunt magnam partem, ad cognoscendum quod quid est*. Erit ergo primus modus accipiendi naturam quoad nos, vt dicatur natura ipsa generatio nascentium, vel quæcunque generatio naturalium rerum, quod est quidam motus, vel quædam mutatio. Et iste modus accipiendi naturam pertinet ad primum modum. Secundò dicentur nature ipsæ virtutes actiue, & passiuæ naturales rerum, per quas res naturaliter se transmutant, & alterant, & propter quas fit naturalis generatio rerum, & hoc pertinet ad secundum modum accipiendi naturam. Tertio, quia ipse motus localis competit naturaliter

Quinto modo natura sumitur pro forma.

Idèi quæque modi accipiendi naturam desumuntur ex ordine nostri modi cognoscendi non ex ordine rerum secundum naturam.

Cognitio accidentium secundum præcedit cognitionem substantiæ.

Arist. 1. de anim. t. c. 11

rebus,

rebus, quia aliqua naturaliter mouentur sursum, aliqua deorsum, consequens est, quod ipsa grauitas in grauius sit quaedam natura grauius, per quam grauia mouentur deorsum, & ipsa leuitas in leuius sit quaedam natura leuius, per quam leuia mouentur sursum. Dicitur ergo tertio natura illud, quod est principium motus localis in rebus naturalibus, vt leuitas erit natura leuius, & grauitas grauius.

Instantia.

Sed dices, Nonne materia, & forma, quae sunt substantiae rerum, sunt principium motus localis rerum? Ad quod dici potest, quod materia, & forma rerum, sunt principium principale motus localis rerum, quia vt dicitur in 1. phys materia subiecta cum forma est causa omnium accidentium, quae fiunt in ea; sed principium immediatum motus grauius deorsum est grauitas, & motus leuius sursum est leuitas. Et hoc pertinet ad tertium modum accipiendi naturam, prout est immediatum principium motus naturalis rerum; omnibus ergo ijs tribus modis accipiendi naturam sumitur natura pro naturalibus accidentibus rerum. Quarto autem modo accipietur natura pro ipsa substantia, quae est materia, & quinto pro ipsa substantia, quae est forma.

Arif. 1. phy sic. 2. c. 63.

Sexto modo sumitur natura prima materia proxima. & est subditio quarti modi.

Septimo modo sumitur natura pro materia remota.

Quinto modo accipitur natura diuiditur quia alia est forma totius, & alia est forma partis.

A modos, prout forma potest dupliciter accipi, videlicet pro forma partis, siue pro forma, quae est pars, prout anima rationalis dicitur forma hominis, vel potest hoc accipi pro forma totius, idest pro forma, quae est totum, prout humanitas dicitur forma, vel natura hominis. Et iste vltimus modus accipiendi naturam est magis competens proposito nostro.

In quaestione natura accipitur pro toto, idest pro humanitate, quae est natura hominis.

Aduertendum tamen, quod postquam Philosophus in praefato libro distinxit tot modos, vel dedit viam ad distinguendum tot modos accipiendi naturam, quos omnes reducit ad vnum, prout natura dicitur de ipsa forma, sed reducere omnes modos naturae in naturam formae, magis est hoc secundum ordinem ipsarum rerum, quam secundum modum intelligendi nostrum. Etenim secundum modum rerum, nomen naturae principaliter competit formae, quam alicui alij, immo omnibus alijs competit per relationem ad formam. Nam si materia dicitur natura, qui erat quartus modus accipiendi naturam, hoc est, quia suscipit formam, quae principali modo dicitur natura.

Nomen naturae secundum ordinem rerum principaliter competit formae, quam alijs quibus tantum competit nomen naturae, per relationem ad formam.

C Sicut etiam si generatio dicitur natura, qui erat primus modus accipiendi naturam, hoc est, quia est via in formam. Eodem etiam modo dicere possumus, quod si virtutes naturales actiuae, per quas causatur generatio rerum, dicuntur natura, qui erat secundus modus accipiendi naturam; hoc est, quia principaliter causantur ex forma.

Sed dices, quod sicut virtutes actiuae sequuntur naturam formae, ita virtutes passivae sequuntur naturam materiae. Ad quod dici potest, quod sicut materia non dicitur natura, nisi per comparisonem ad formam, sic virtutes passivae non dicuntur virtutes, nisi per comparisonem ad actiuam. Nam & potentia passiva non dicitur potentia, nisi per comparisonem ad actiuam, vt patet ex 5. libro Metaph. cap. de potentia. Eodem etiam modo, si leuitas, & grauitas dicuntur natura, quia sunt principium motus localis naturalis grauius, & leuius, est per comparisonem ad formam. Nam leuitas causatur, & sumit originem a forma substantiale leuius, & grauitas a forma substantiale grauius. Omnes ergo modi acci-

Obiectio.

Solutio.

Arif. 5. Metaph. cap. de pot.

Omnes modi accipiendi naturam reducuntur ad vnum, id est ad formam.

De varijs modis accipiendi naturam secundum doctrinam Boetij

Boet. cur fecerit librum de duabus nat. & vna persona Christi.

Quadrupliciter sumitur natura secundum Boet.

Primo modo sumitur natura pro omni eo, quod intelligi potest.

Nihil habet nomen, & significacionem, quomodo intelligatur.

accipiendi naturam reducuntur in vnum modum, videlicet prout natura dicitur de forma substantiali, siue accipiatur forma substantialis, pro forma partis, siue pro forma totius, vt humanitas non habet rationem formæ, nisi propter formam partis, vt propter animam rationalem, a qua est tota actualitas formæ totius.

Vtterius autem postquam dubitauimus de modis accipiendi naturam secundum Philosophum, restat hoc videre secundum Boetium, qui propter elucidationem fidei Christianæ fecit speciale libellum, contra Nestorium, & Euthichem De duabus naturis, & vna persona Christi. Ad cuius euidenciam sciendum, quod in illo libello docemur accipere naturam quadrupliciter; dantur enim ibi quatuor distinctiones de natura. Est enim prima, distinctio ibidem posita omnino generalis, continens non solum naturam substantiarum, sed etiam accidentium, & non solum ipsas naturas, sed etiam ipsa supposita naturarum, quæ prima distinctio talis est, quod *natura est quicquid quomodo intellectu capi potest*. Hæc autem distinctio non solum comprehendit naturam substantiarum, sed etiam accidentium, quia ipsa accidentia, licet non habeant quidditatem simpliciter, sed per additamenta, tamen quoquomodo intellectu capi possunt. Hæc autem distinctio non solum comprehendit substantias compositas ex potentia, & actu, sed etiam comprehendit ipsam materiam, quæ de se est pura potentia, & ipsum Deum, qui de se est purus actus. Propter quod ibidem Boetius definiuit naturam *quicquid intellectu capi potest*, & addidit *quoquomodo*, quoniam Deus, & materia integro, perfectoque intellectu intelligi non possunt, sed *quoquomodo*, id est, aliquo modo, cæterarum rerum priuatione ab intellectu capiuntur. Non ergo excluditur à præfata distinctione, nisi solum nihil, quod cum habeat nomen, oportet quod habeat significacionem secundum illud nomen. Ipsum ergo nihil excluditur à præfata distinctione, quia licet habeat nomen, & significacionem, non tamen significat naturam aliquam. In præfata ergo distinctione non solum comprehenduntur omnes naturæ,

A tam substantiales, quàm accidentales, sed etiam ibi comprehenduntur omnia supposita naturarum quarumcunque, siue illæ naturæ sint substantiæ constituentes supposita, siue sint accidentia non constituenta supposita, sed sustentata in suis suppositis iam constitutis, omnia huiusmodi supposita, tam substantiarum, quàm accidentium quoquomodo, id est aliquo modo intellectu capi possunt.

B Secunda autem distinctio data de natura ibidem non comprehendit accidentia, sed solum substantias tam corporeas, quàm incorporeas. Est autem illa secunda distinctio talis, quod *natura est quod facere, vel pati potest*, omnes autem substantiæ tam corporeæ, quam incorporeæ, vel habent vtrunque horum, quia possunt agere, & pati, vel habent alterum horum tantum, quia possunt solum agere, vel solum pati; omnes autem substantiæ compositæ ex actu, & potentia, siue sint corporeæ, siue incorporeæ, naturaliter loquendo, possunt agere, & pati. Si autem sunt impassibiles, hoc est per gratiam consumatam, siue per gloriam; sed si huiusmodi substantiæ non sunt compositæ ex potentia, & actu, sed sunt potentia pura, vt materia, vel actus purus, vt Deus, talibus substantijs, vel essentijs non potest competere, nisi alterum prædictorum, quia potentiæ puræ, vt materia, secundum quod huiusmodi non competit, nisi pati tantum, sed actui puro, vt Deo secundum quod huiusmodi non competit nisi agere.

C Possumus autem inter has duas distinctiones datas de natura assignare multas differentias. Prima quidem differentia, quia distinctio prima de natura per se, & primo competit naturæ, & quidditati rei, quia ipsa natura, & ipsum quod quid est, est obiectum ipsius intellectus secundum se. Propter hoc definire naturam per hoc, quod est obiectum intellectus, vel per hoc, quod intellectu capi potest, talis distinctio data per se, & primo competit ipsi naturæ, vel quidditati. Si autem competit ipsi supposito, vel ipsi personæ habenti quidditatem, hoc erit ex consequenti. Sed secunda distinctio data de natura, quod est id, quod potest agere, & pati, se habet è conuerso; quia huiusmodi definitio primo competit supposito, quia

Secundo modo natura sumitur pro omni eo, quod facere, vel pati potest.

Quomodo differunt prædicti duo modi accipiendi naturam.

Primus modus primo conuenitur, ex consequenti autem supposito, sed secundus modus se habet è conuerso.

quia suppositum est id quod agit, & patitur; si autem competit naturę, vel formę, & potissimę naturę creatę, hoc erit ex consequenti, quia natura creata non est id, quod agit, nec id quod patitur, sed potest esse ratio agendi, & patiendi, vt potest haberi à Damasceno libro 3. cap. 14.

Tertio modo sumitur natura pro principio motus, & quietis.

Tertia autem distinctio, data à Boetio de natura est, quod *natura est principium motus, & quietis*. & hæc definitio competit non omni naturę, sed solum naturę corporali, quia non spiritus, sed corpora per se, & primò mouentur localiter. Competit etiam hæc definitio non ipsis suppositis, sed ipsis naturis corporalibus, quia licet suppositum sit illud, quod per se mouetur, ratio tamen, & principium illius motus non est propriè ipsum suppositum, sed natura, quæ est in illo supposito. Possumus tamen duplex tale principium assignare, vt in motu ipsorum leuium principium motus eorum est tam leuitas, quàm forma substantialis eorum, quæ principaliter dicitur eorum natura, aliter tamen, & aliter, quia leuitas est principium illius motus immediatum, sed forma substantialis leuium est illius motus principium principale. Et quia principium à principalitate dicitur, ideo propriè loquendo, forma substantialis leuium, vel forma substantialis grauium, quæ principaliter dicitur eorum natura, principaliter est principium motus.

Hic modus non conuenit per se suppositis: sed naturis

Forma substantialis est principium primū motus: sed quæ licet est principium immediatū in corporibus

Quarto modo sumitur natura sicut Boet. pro eo quod informat vnāquamque rem specificā differentia.

Quarta autem distinctio data de natura in præfato libro De duabus naturis est, quod *natura est vnāquamque rem informans specifica differentia*. Et secundum hanc definitionem vltimam de natura, vt idem Boetius ait in dicto libro: debemus disputare contra aduersarios Fidei, & Catholicę veritatis, quo modo in Christo facta est vnio in persona, non in natura, quia in eo est vna tantum persona, & non plures, in eodem tamen sunt naturę plures, & non vna tantum.

Quid sit persona.

Vtcrius, postquam disputauimus de modis accipiendi naturam, tam secundum Philosophum, quàm secundum Boetium, potest aliquis dubitare de definitione personę. Aegid. super iij. Sent.

sonę, quid sit persona. Nam sicuti si ponimus in Christo duas naturas, & vnā personam in illis duabus naturis, non poterimus scire hanc veritatem, si ignoremus, quid sit natura, & quot modis accipitur natura; sic etiam non poterimus hanc veritatem scire, ignorato quid sit persona, & in quibus habet esse. Inuestigabimus ergo hæc, distinguendo de omnibus, quod vel sunt substantiæ, vel accidentia, iuxta illud Alpharabij de ortu scientiarum: *scias nihil esse præter substantiam, & accidens, & creationem vtriusque*. In accidentibus non potest inueniri ratio personalitatis, nec potest ibi, secundum quod huiusmodi esse persona, quia nullus dicit albedinem, vel nigredinem, vel aliud quod accidens esse personam: Rursus ipsarum substantiarum est multiplex distinctio, quia quædam sunt animatæ, quædam inanimatæ. In ipsis autem substantijs inanimatis, vel carentibus vita, non potest inueniri personalitas: quia nullus metallum aliquod, vel lapidem aliquem dicit esse personam. Tertiò ipsæ substantiæ animatę, vel viuentes distinguuntur, quia quædam sunt vegetabilia, quædam sensibilia. In vegetabilibus autem ratio personalitatis inueniri non potest, quia nullus dicit arborem aliquam, vel plantam aliquam esse personam. Quarto ipsa sensibilia possunt distingui, quia quædam sunt rationalia vt homines, quædam irrationalia, vt bruta. In ipsis autem irrationalibus non inuenitur ratio personalitatis, quia nullus dicit asinum, vel equum, vel aliud quod aliud brutum esse personam. Quintò ipsa rationalia possunt considerari dupliciter, vel secundum esse vniuersale, vel secundum esse indiuiduale; In ipsis autem vniuersalibus non inuenitur ratio personalitatis, quia nullus dicit speciem, aliquam, vel genus aliquod esse personam.

Alpharab. de ort. scientiarum.

In accidentibus non est ratio personalitatis.

Substantiarum multiplex distinctio.

In substantijs inanimatis non est personalitas, neque in animatis alia anima, quæ rationali.

Ex ijs autem omnibus possumus concludere, & inferre definitionem personę, vt etiam ipse Boetius accipit, & infert definitionem præfatam, videlicet. *Persona est rationalis naturæ indiuidua substantia*. Et quia hæc omnia reperiuntur in hominibus, Angelis, & Deo, quia sunt rationalis naturæ indiuidua substantia,

Definitio Personę.

tia, ideo in omnibus ijs possumus accipere definitionem personæ, modo quo dictum est.

Aduertendum tamen est, quod ea, quæ transferimus ad diuina, debent carere, quantum possumus, omnimoda impropriate. Vnde D. Augustinus 7. de

D. P. Aug. 7.
de Trin. c.
5. tom. 3.

Trinit. cap. 5. ait *Deus non propriè dicitur substantia, quia nulli substat*. Rursus, si nomen personæ volumus transferre ad

Deus, & Angeli non di-
cuntur proprie ratio-
nales.

Angelos, & ad Deum, Deus, & Angeli non propriè sunt rationales, sed intelle-

Quæ sunt
mutanda in
definitione
personæ, vt
competat
Deo, & An-
gelis.

ctuales, cum ratio intelligat cum discursu, Deus autem, & Angeli intelligunt sine discursu. Tertio, quia non propriè recipitur in diuinis indiuiduum, sed communicabile, & incommunicabile; ideo, vt definitio data de persona, possit non

solùm in Angelis, sed etiam in omnibus personis reperiri, mutabimus tria præfationa posita in definitione personæ, vt loco *rationalis*, ponamus, *intellectualis*, pro *indiuia*, ponamus, *incomunicabilis*, pro *substantia* ponamus, *subsistentia*. Nam, licet persona diuina non propriè dicatur substare, propriè tamen poterit dici subsistere. Erit ergo definitio personæ: *Persona est intellectualis naturæ incomunicabilis subsistentia*.

Quomodo
differat na-
tura & per-
sona.

Vlterius autem dubitatur de differentia naturæ, & personæ, vt ex omnibus his concludere possimus, quomodo Christus est vna persona in pluribus naturis. Possumus autem, quantum ad præsens spectat, triplicem differentiam assignare, inter naturam, & personam. Nam, formaliter loquendo, persona non est ipsa natura. Potest autem hæc prædicatio esse vera, quod persona est sua natura propter simplicitatem, tam personæ, quàm naturæ. Quod potissimè veritatem

In diuinis
hæc est ve-
ra, persona
est sua natu-
ra identicè
non forma-
liter.

habet in diuinis, vbi persona est ita simplex, sicut natura. Potest etiam esse vera propter identitatem in diuinis, quia ibi persona est sua natura, sed hoc non erit formaliter. Nam prædicatione formali, cum persona in diuinis sit quid relatiuum, & natura, vel essentia, etiam in diuinis, sit quid absolutum, & formaliter relatiuum non prædicetur de absoluto, nec è conuersò, hæc loquutio in diuinis, quod persona est sua natura, non

A erit vera formaliter, sed per identitatem. Loquendo ergo formaliter, vt diximus, & in diuinis, persona non est ipsa natura, sed est suppositum aliquod in huiusmodi natura. Et quod dictum est in diuinis personis, multò magis veritatem habet in personis Angelicis, & humanis. Nam non solùm prædicatione formali, sed etiam per identitatem nulla persona humana est sua humanitas, vel sua natura humana, nec aliquis Angelus est sua natura Angelica. Ipsa etiam persona Christi non solùm prædicatione formali, sed etiam per suam identitatem non est sua natura humana, siuè humanitas. In concreto enim natura humana prædicatur de Christo, quia Christus est verus homo, sed non prædicatur de abstracto, quod Christus sit sua humanitas.

Sed dices hoc esse mirabile, si non aliter comparatur persona diuina ad suam Deitatem, & Angelus ad suam naturam Angelicam, & homo ad suam humanitatem. Sed responderi potest, quod natura humana in suis suppositis, & ad sua supposita habet differentiam formalem

C indiuiduationis in eis, & per ea, & ita habet esse in ipsis, quod non habet esse per se, nec subsistit per se, sed solùm subsistit in ipsis. Omnia autem hæc tria competunt naturæ humanæ respectu suorum suppositorum; sed naturæ Angelicæ respectu sui suppositi conueniunt duo existis: Nam formaliter differt à suo supposito, & requirit esse in suo supposito, tamen non indiuiduatur per suum suppositum, sed indiuiduatur per seipsam. Loquendo enim de naturis creatis, eo ipso, quod forma non est receptibilis in materia, habet indiuiduari per seipsam; quia secundum Philosophum forma non diuiditur nisi per materiam. Ex hoc autem potest apparere illud verbum Damasceni lib. 3. cap. 11. *Verbum assumpsit naturam humanam in atomo*. quia eo ipso, quod Verbum assumpsit naturam nostram in suo supposito, & in sua persona, natura nostra in eo est facta indiuidua, & facta est atomus. Sic ergo, vt dictum est, comparatur natura humana ad sua supposita, quod habet tres omnes illas differentias, & natura

D

Ange-

In Christo
persona nõ
est sua natu-
ra humana,
neque iden-
ticè, neque
formaliter.

Obiectio.

Solutio.

Quomodo
natura An-
gelica indi-
uiduatur.

Angelica ad suum suppositum, quia habet duas de illis differentijs, sed natura diuina ad sua supposita non habet, nisi vnam de illis differentijs, videlicet quod habet differentiam formalem ad sua supposita, tamen non acquirit esse in eis, sed per se ipsam est actus purus, & est ipsum suum esse: nec etiam indiuiduatur, vel efficitur incommunicabilis per aliquod suorum suppositorum, immò existens æqualiter in aliquo suo supposito, æqualiter communicatur alijs suppositis, vt existens æqualiter in Patre, communicat eam Pater Filio, & Pater, & Filius, Spiritui Sancto. Erit ergo prima differentia suppositi ad naturam, quod formaliter potest dici differre suppositum à sua natura. Secunda autem differentia cuiuslibet suppositi ad suam naturam, quia aliquam proprietatem addit quodlibet suppositum supra suam naturam, siuè ista proprietates sit relatiua, sicut in diuinis, siuè sit absoluta, vt in creatis. Et ex ista secunda differentia declaratur differentia prima, tam in natura diuina, quam in naturis alijs. Nam suppositum, vel persona in natura diuina addit supra suam naturam proprietatem relatiuam, vt natura diuina cum proprietate relatiua Patris, quæ est ipsa paternitas, constituit personam Patris: cum proprietate relatiua Filij, quæ est filiatio constituit persona Filij: cum processione, quæ est proprietates Spiritus Sancti, constituit personam eius. Hoc est ergo, quod ait Damascenus lib. I. cap. 2. *Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus secundum omnia sunt vnum, præter ingenerationem*, quantum ad personam Patris, *generationem*, quantum ad personam Filij, vel quantum ad eius proprietatem, & *processionem*, quantum ad proprietatem Spiritus Sancti. Ex hac ergo differentia secunda declaratur differentia prima. Nam si persona dicit naturam cum proprietate, siuè illa proprietates sit relatiua, vt in personis diuinis, siue quid absolutum, vt in personis, quæ sunt puræ creaturæ, siuè creaturæ illæ puræ sint homines, siuè Angeli. Nam cum illa proprietates se habeat, vt quid completiuum, respectu constitutio-

Aegid. super iij. Sent.

nis personalis, oportet, quòd formaliter loquendo, significatio personæ sit differrens à significatione naturæ.

Sed dices, cum proprietates in diuinis constituens personam diuinam, sit quædam relatio, vt paternitas in Patre, cum Deitate Patris constituit personam Patris, & filiatio, quæ est proprietates Filij, cum illa eadem Deitate, quam habet Pater, constituit personam Filij, & processio cum illa eadem Deitate, quam habent Pater, & Filius, constituit personam Spiritus Sancti. In creaturis ergo puris quid erit illa proprietates constituens personam earum? Ad quod dici potest, quòd proprietates, de qua hic queritur, erit habere per se esse, & non esse in alio tanquam in subiecto, vel tanquam in supposito. Nam hoc est proprium personæ esse subiectum alicuius naturæ, vel esse subiectum aliquarum naturarum, siue ex illis naturis constituatur vna natura communis, & tertia, prout ex anima, & corpore constituitur humanitas, siuè non; prout ex Deitate, & humanitate in Christo, in quo, quantum ad hoc, vt supra dicebatur per Damascenum, *non est communem speciem accipere*, nulla constituitur communis natura. Propter quod Boetius in libro De duabus naturis ait: *Nam illud quidem manifestum est, personam esse subiectum naturæ, vel præter naturam posse esse personam*. Ex ijs autem duabus differentijs datis inter naturam, & personam, potest sumi differentia tertia, videlicet quòd natura potest dicere quid communicabile, & tam in diuinis, quam in humanis dicit quid communicabile, sed aliter, & aliter. Nam in diuinis natura dicit quid communicabile secundum identitatem rei, sed in humanis natura dicit quid communicabile, non secundum identitatem rei, sed secundum identitatem speciei, vel rationis, quia ratio, vel intellectus est illud, quod facit vniuersalitatem in rebus, quia est illud, quod facit vniuersalitatem generis, vel speciei in habentibus idem genus, vel eandem speciem, sed persona in omnibus quibuscunque existit, semper dicit quid incommunicabile, quia cum perso-

S 2 na

Intelligede formalitate eminēti, seu virtuali, quæ rationis additio nem dicit cum fundamento, seu actuali virtute in re ipsa.

Prima differentia suppositi ad naturam est, quia aliæ formalitates naturæ, & alia suppositi.

Secunda differentia est, quod suppositum addit supra natura aliquam proprietatem, siue absolutam, siue relatiuam.

Dubitatio

Solutio

Propriū personæ est esse subiectum alicuius naturæ.

Tertia differentia inter naturam & personam, est, quòd natura est communicabilis, & persona incommunicabilis.

na dicat quid non habens esse in alio, oportet, quòd de se dicat quid indiuiduum, vel incommunicabile.

Ex ijs autem omnibus apparere potest, in quo sit facta vnio in Christo, quia non est facta vnio in natura, cum ex Deitate, & humanitate non constituatur aliqua vna natura, sed facta est vnio in persona, quia vna, & eadem persona Verbi retinens omnia, quæ ab æterno habebat, vel non perdens aliquid de ijs, quæ æternaliter habebat, in fine temporum, assumpsit humanitatem, quam non habebat, & factus est homo, cum prius non esset homo, iuxta illud, quod canit Ecclesia de Christo: *Deus creator omnium, homo in fine temporum*: vel hoc fuit in nouissimo tempore, vel in nouissimis diebus, iuxta illud ad Hebr. cap. 1. *Nouissimè diebus istis loquutus est nobis in Filio*.

Eccles. in
Brev. Rom.

Heb. c. 1.

RESP. AD ARGVM.

In Christo naturam humanam non est sequuta personalitas propria, sed persona istas Verbi gerens vices propriae personalitatis.

Ad primum dicendum, quòd natura humana in Christo non est sine personalitate, quia non posset esse aliqua natura, nisi esset in aliqua persona, vel in aliquo supposito, sed illa personalitas est personalitas Verbi, quia personalitas Verbi habens in se à Patre ab æterno naturam diuinam, assumpsit in tempore, in se manens, naturam humanam, ex qua assumptione eadem persona habuit esse in duabus naturis, diuina scilicet & humana, & habuit esse Deus, & homo, iuxta illud, quod habetur ab August. quòd talis fuit illa susceptio, *quæ hominem faceret Deum, & Deum hominem*.

Natura humana in Christo, licet non sit accidens: habet tamè modum accidentis

Sed quæres, vtrum argumentum factum concludat aliquid. Ad quod dici potest præfatum argumentum concludere naturam humanam in Christo non esse accidens, sed habere quendam modum accidentis, quia sicut accidens proprie loquendo, non constituit personam, nec suppositum, sed sustentatur in supposito iam in esse constituto; sic natura humana in Christo non constituit personam, vel suppositum, sed sustentata est in supposito ab æterno in esse constituto.

Ad secundum dicendum, argumentum non concludere propositum, sed oppositum. Nam cum illud suppositum, in quo

A sustentatur natura humana in Christo sit ipsa persona Filij Dei, & sit verus Deus, hoc est ad magnam dignitatem naturæ humanæ in Christo, quòd sustentetur in supposito, vel in persona, non quacunque, sed in persona diuina, quæ est verus Deus. Ex quo factum est, quòd Christus non est purus homo, sed est homo, & Deus.

Argumentum concludit oppositum, non propositum, quia dignior est natura humana, ex eo, quòd sustentatur in supposito alieno, & diuino, quam si sustentetur in supposito proprio.

Ad tertium dicendum, quòd argumentum non concludit sufficienter, sed insufficienter; nam ad esse duas personas, vel ad constituere duas personas non sufficit esse duas naturas, cum suis proprietatibus distinctis, sed oportet illas duas naturas non esse in vno, & eodem supposito. Non ergo plus arguit argumentum, nisi quod si natura humana in Christo haberet esse separatam à persona Verbi, quod constituisset aliquam personam de se, sicut constituit quælibet alia humanitas non assumpta à persona Verbi.

Argumentum peccat ex insufficientia rationis adductæ.

Ad quartum dicendum, quòd quæ differunt genere, vel specie, differunt numero differentia naturæ, sed non oportet quòd differant numero, vt etiam communiter dicitur, differentia suppositi, quia in eodem supposito numero est substantia, quantitas, qualitas, quæ sunt naturæ differentes genere; sic in eodem supposito Verbi est Deitas, & humanitas, non obstante quòd differant genere; non ergo plus concludit argumentum, nisi quod Deitas, & humanitas sunt plures naturæ, quod concedimus; non tamè arguit, quòd illæ plures naturæ sint in pluribus suppositis, vel personis. Et per hæc patet solutio ad quintum, quòd vnitas, & pluralitas, siuè secundum genus suum, siuè secundum speciem potest accipi, vel secundum numerum naturarum, vel secundum numerum suppositorum, quia non est inconueniens, vt patet per habita, manente pluralitate naturarum secundum genus, esse ibi vnitatem suppositi, vt posuimus exemplum de substantia, quantitate, & qualitate, quæ habent esse in vno, & eodem supposito, immo omnia decem prædicamenta, & omnia decem genera possunt esse in vno, & eodem supposito.

Duplex differentia naturæ, & suppositi; argumentum concludit primo modo, non secundo.

Vnitas, & pluralitas dupliciter sumi potest vel secundum numerum naturarum: vel suppositorum in pluralitate naturarum secundum genus potest stare vnitas suppositi, argumentum concludit de diuersitate generis, & speciei in diuersis suppositis.

Ad sextum dicendum, quòd non est simile de forma, & materia, & de supposito, & de

Non est simile de supposito diuino, & de forma: quia suppositum diuinum potest supplere vices cuiuscumque suppositi: nulla autem forma potest supplere vices quarumcunque formarum.

& de natura, quia forma non potest esse in qualibet materia, sed solum habet esse in materia disposita, iuxta illud. *Actus actiuorum sunt in patiente bene disposito*; sed suppositum, maximè suppositum diuinum, quod potest supplere vices cuiuscumque suppositi, potest in se habere quamcunque naturam, loquendo de potentia absoluta, sicut potest habere quodcumque suppositum.

A potest fieri additio. Et per consequens ei quod est tale non potest per se competere, quòd aliquid assumat: ergo &c.

Præterea. Quando aliquid assumitur ad participationem alicuius, aliquo modo communicat cum illo, à quo assumitur: si ergo personæ competeret assumere, ergo competeret ei quid communicabile; sed, vt patet ex articulo præcedenti, incommunicabilitas est de ratione cuiuscumque personæ: ergo &c.

Præterea. Persona in quantum supponitur naturæ, habet aliquam similitudinem materiæ, sicut ipsa natura, secundum quòd huiusmodi, semper habet aliquam similitudinem formæ; sed materia plus elongatur à perfectione, quàm forma: Cùm ergo natura diuina non possit esse forma alicuius alterius, multò magis suppositum diuinum non poterit esse suppositum alterius naturæ.

Præterea. Plus repugnat simplicitati diuersitas naturæ, & personæ, quàm diuersitas subiecti, & accidentis: sed Deus immediatè non potest esse subiectum alicuius accidentis, quia in Deo nihil est per accidens: ergo multo magis non potest esse immediatum subiectum alicuius alterius naturæ.

IN CONTRARIUM est, quòd dicitur Ioan. 1. *Verbum caro factum est*. ^{Io. c. 1.} idest factus est homo: sed hoc non est, nisi per assumptionem humanæ naturæ; ergo ipsi Verbo, vel ipsi personæ Verbi competit aliquid assumere.

Præterea. Assumptio semper terminatur ad aliquam vnionem, quia hoc est assumere, aliquid sibi vnire; vnio autem in Christo, non est facta in natura, sed in persona, vt patet per habita; ergo ipsi personæ potissimè competit aliquid assumere.

DISTINCTIONIS V.

Pars Secunda Principalis.

QVAESTIO VNICA.

De ipso assumente.

OSTEA quæritur de secundo principali, scilicet de assumente cuius sit, & cui conueniat assumere.

Circa quod quærentur tria.

Primò. Vtrum assumere conueniat ipsi personæ.

Secundò. Vtrum hoc conueniat ipsi naturæ.

Tertiò. Vtrum, circumscriptis personis, possit conuenire hoc, quod est assumere, ipsi naturæ diuinæ.

ARTIC. I.

Vtrum assumere conueniat personæ.

Conclusio est affirmatiua.

D. Thom. 3. p. q. 3. ar. 2. Caiet. Silu. Medina. Nazar. ibid. controu. vnica. D. Bonau. in 3. d. 5. ar. 1. q. 2. Alenf. 3. p. q. 4. memb. 1. Valentia puncto 1. Valquez disp. 2. 5. Aluarez disp. 18. Suarez disp. 13. sect. 1.

D primum sic proceditur. Videtur, quòd assumere non conueniat personæ. Nam, vt patet per habita, persona dicit aliquid completum, & totum; sed

ei quod est completum, & totum, non. Aegid. super iij. Sent.

RESOLVTIO.

Quia suppositum diuinum, quod constituitur ex essentia, & proprietate relationa, quæ plus habet de esse, quàm qualibet substantia creata, potest supplere vices cuiuscumque suppositi creati; & est id, in quo facta est vnio, quæ est terminus assumptionis: ideo ei conuenit assumere.

Dubitatio.

Comment.
in Metaph.
c. 19.

Arist. ibid.

Suppositum
constituitur
ex natura,
& proprie-
tate.

RESPONDEO dicendum, quòd cum unio naturarum in Christo facta sit in unitate personæ, cogimur dicere, quòd ipsi competat aliquid assumere; Sed si sic dicimus, quòd credimus bene dictum, occurrit nobis grauis dubitatio, si consideremus differentiam inter constitutionem personæ in diuinis, & in creaturis: loquendo enim de creaturis puris, persona constituitur ex sua natura, & proprietate antiqua. Aliter tamen est in diuinis, vt patet per habita, & aliter in creaturis, quia in diuinis proprietates constitutiuæ personæ est aliqua relatio, vt persona Patris constituitur per suam relationem. Sed Commentator in 12. super illo verbo, & loco: *diuersarum rerum sunt diuersa principia, & cause*, vbi quærit Philosophus: Vtrum sint eadem principia substantiæ & relationis, dicit ibidem, quod exemplum posuit de relatione, *quia est debilius esse alijs prædicamentis*, & subdit, quòd *quidam putauerunt ipsam relationem esse de secundis intellectis*. Si ergo relatio habet ita debile esse, vt aliqui putauerint eam esse de secundis intellectis, idest secundis intentionibus; quia quæstio nostra est de ipsa persona diuina, quæ constituitur in esse per relationem, de qua dictum est, quòd habet ita debile esse, ideo meritò dubitatur. Vtrum ad personam diuinam spectet aliam naturam assumere. Est enim hoc commune, vt dictum est omni personæ, tam in diuinis, quam in creaturis, quòd persona, vel suppositum constituitur in esse ex natura, & proprietate, sed in diuinis proprietates constitutiuæ personæ est relatio, quia (vt vult Boet, in suo libello de Trinitate: *In diuinis substantia continet unitatem, sed relatio multiplicat personarum Trinitatem*. Sic ergo est in diuinis personis, vel suppositis, sed in personis, vel suppositis creatis proprietates constitutiuæ est habere per se esse. Nā propriū est cuiuslibet naturæ creatæ non habere esse per se, sed habere esse in supposito, siuè sit natura substantialis, siuè accidentalis, non habet esse per se, sed in supposito, differenter tamen hoc competit naturæ substantiali, & accidentali. Nam loquendo de suppositis creatis, natura substantialis ita habet esse in supposito, quòd est constitutiuæ suppositi: Ac-

A cidentalis verò, sic habet esse in supposito, quòd non constituit ipsum, sed sustentatur in supposito iam constituto in esse, per naturam substantialem; sed sicut proprium est cuiuslibet naturæ creatæ, non habere per se esse, sed habere esse in suo supposito: sic proprium est suppositi creati habere per se esse: Et hæc est illa proprietates, quæ est constitutiuæ suppositi creati. Sicut ergo suppositum increatum constituitur ex natura diuina, & sua proprietate, quæ est relatio, sic quodlibet suppositum creatum constituitur ex sua natura, & ex sua proprietate, quæ non est relatio, sed est per se esse. Sciendum ergo, quod licet supposita creatæ non habeant ex sua natura, quòd competat eis per se esse, quia nulla natura creatæ est suum esse, nec est ita simplex, quòd sit ipsum esse, vel ipsum suū esse, sicut est natura diuina, quæ est ipsum esse, & ideo supposita diuina ex natura sua etiā habent quòd eis competat per se esse. Sed ex proprietate relatiua, siuè ex relatione competit cuiuslibet supposito diuino, habere ab alijs distinctum esse.

Ex quibus
constituan-
tur supposi-
ta diuina,
& creatæ.

C Dubitatio ergo mota, quòd relatio habet debile esse, propter quod, cum proprietates constitutiuæ diuini suppositi sit relatio, videtur ex hoc concludi, quòd suppositum diuinum habeat debile esse: dupliciter potest solui. Nam cum quodlibet suppositum diuinum habeat ex sua natura, quòd competat ei per se esse, quod non habet aliquod suppositum creatum, inde est, vt firmiter, & stabilius esse competit supposito diuino, quia competit ei naturaliter per se esse, quod non competit alicui supposito creato; quia supposito creato non ex sua natura, sed ex sua proprietate competit ei per se esse.

Prima Solu-
tio dubita-
tionis.

D Secundo potest solui difficultas præfata, quia ipsa relatio diuina plus habet de esse, quam quæcunque substantia creatæ, cum nulla substantia creatæ, etiam ad momentum non possit se continuare in esse, nisi per suum creatorem conseruetur in suo esse: cum ergo dicimus, quòd in diuinis sunt duo prædicamenta, substantia, & relatio, illa duo prædicamenta sunt alterius rationis, quam ista prædicamenta creatæ, quia etiam ipsa relatio in diuinis plus

Secunda
Solutio.

Relatio di-
uina plus
habet de ef-
se, quàm
qualibet
substantia
creata.
Tom. 3.

plus habet de stabilitate, & plus habet de esse, quàm quęcunque substantia creata. **A** Dictum ergo Augustini 5. de Trinitate, cap. 1. *Intelligamus Deum quantum possumus, sine qualitate bonum, sine quantitate magnum*, vnde haberi potest, quod in diuinis cętera prędicamenta transeunt in substantiam, excepta relatione, de qua possumus dicere, quod manet in diuinis, secundum suum genus, intelligendum est, quantum ad quidditatem, relatiuam, quę est referri ad aliud, quia verę in diuinis Filius per filiationem refertur ad Patrem: & Pater per paternitatem refertur ad Filium: sed quantum ad ipsum esse relationis in diuinis, relatio transit in substantiam, sicut & alia prędicamenta. Nam propter summam simplicitatem diuinam omnia transeunt in substantiam, quantum ad esse, licet relatio maneat ibi, vt relatio, quantum ad quidditatem: igitur propter hanc summam simplicitatem in diuinis, Pater est sua paternitas, & sua Deitas; & ipsa paternitas Patris est idem, quod eius Deitas. Relationes enim diuinę sic sunt in personis, quod solum faciunt personarum distinctionem, non autem faciunt personarum compositionem, sed est ibi ita simplex persona, sicut & substantia, siue sicut & essentia. Quod non esset, si relationes illę, secundum esse, quod habent in personis, non transirent in substantiam, vel in diuinam essentiam; quia si hoc non esset, sequeretur quod non esset ita simplex persona, quę constituitur ex essentia diuina, & proprietate relatiua, sicut est ipsa diuina essentia: sequeretur etiam, quod relationes illę, non solum distinguerent ab opposito, sed etiam facerent compositionem in suo supposito, quę omnia sunt contraria Fidei nostrę, & sacrę Theologię.

Amota ergo sunt dubia, & declarata est veritas quęstionis propositę, videlicet, quod ad personam diuinam, quę potest supplere vices cuiuslibet alterius personę, vel cuiuscunque alterius suppositi, spectat, vel competit tali supposito, vel personę aliam naturam assumere.

RESP. AD ARGVM.

Ad primum dicendum, quod ei, quod

est totum, non competit aliquid assumere quod faciat ad constitutionem totius, & eius, prout est huiusmodi totum, & prout habet per se esse, sed benę competit ei assumere aliquid, quod non habet per se esse; sed habet esse in ipso assumente, sicut videmus, quod suppositum aliquod, vel persona aliqua assumit cibum, non tanquam aliquid, quod habeat per se esse; sed tanquam aliquid, quod conuertitur in cibum, sic etiam aliquod suppositum, vel persona potest acquirere scientiam, & assumere scientiam, non tanquam aliquid per se existens, sed tanquam aliquid, quod habet esse in ipso. sic persona Filij assumpsit humanitatem, non tanquam aliquid per se existens, nec tanquam aliquid, quod constituit personam eius, sed tanquam aliquid, quod sustentatur in persona eius, & tanquam aliquid, quod habet esse in illa persona.

Ad secundum dicendum, quod incommunicabilitas, quę est de ratione personę, est quasi quędam indiuiduatio, quia (vt patuit per Boet.) persona non inuenitur in vniuersalibus, vt genus, vel species dicatur persona, sed solum in indiuiduis habet reperiri persona. Incommunicabilitas ergo vniuersalitatis est illa, quę est de ratione personę, vt hoc modo dicatur persona incommunicabilis, quia non potest predicari de pluribus suppositis, vel personis, sicut homo, qui est quoddam vniuersale, quia est quędam species, predicatur de pluribus personis, vel de pluribus suppositis humanis.

Ad tertium dicendum, quod persona diuina non supponitur naturę humanę, sicut materia ponitur sub forma, sed quasi sustentans eam, & sustentando eam dicitur subsistere in ea, & esse homo per eam, quia suę personę, & suo supposito habet eam vnitam, & coniuęctam.

Ad quartum dicendum, quod sicut diximus in solutione tertij argumenti, persona diuina non subijcitur naturę humanę, sicut materia formę, nec sicut subiectum accidenti, vt hæc ratio quarta asserit, sed solum vt sustentans eam, & vt trahens eam ad suam personalitatem. Nam si fuisset sibi ipsi derelicta illa natura humana in Christo, & non fuisset assumpta à Verbo, constituisset suum suppositum.

Assumere aliquid, dupliciter contingit, vel quod habeat per se esse, vel quod habeat in alio. totum assumere potest aliquid secundum se, non primo.

Incommunicabilitas personę dicitur incommunicabilitas prædicationis, & vniuersalitatis. & secundum hanc non se communicat persona Verbi humanę naturę.

Persona diuina non subijcitur naturę humanę, vt materia, vel vt subiectum. sed vt sustentans eam, ideo non concludit argumentum.

Cur persona diuina dicatur ita simplex, siue essentia

positum, & fecisset suam personam: nunc autem assumpta à Verbo, non constituit nec personam, nec suppositum, sed substantatur in supposito Verbi ab æterno in esse constituto, & producto. & per hæc patet solutio ad quintum.

ARTIC. II.

Vtrum assumere conueniat, vel conuenire possit naturæ diuinæ. Conclusio est affirmatiua.

D. Thom. 3. p. q. 3. art. 2. Caiet. Medina. Siluius. Cabr. ibidem. Suarez. disp. 12. sect. 2. Val. tom. 4. punct. 1. Valquez disp. 26. Aluarez disp. 21. Ricch. in 3. d. 5. art. 1. q. 1. D. Bonau. in 3. d. 5. art. 1. q. 1. Argent. d. 5. q. 1. art. 2.

SECUNDO quæritur. Vtrum assumere cōueniat, vel conuenire possit ipsi naturæ diuinæ. Et videtur, quòd non: Quia quod conuenit naturæ diuinæ, cum natura diuina sit quid commune tribus personis, conuenit omnibus tribus personis, sed assumere non conuenit nec Patri, nec Spiritui Sancto: ergo &c.

Præterea. Actus personales, qui sunt gignere, & gigni, & procedere, non competunt diuinæ naturæ, quia secundum Magistrum, *quadam summa res est ipsa diuina essentia, vel natura, quæ nec gignit, nec gignitur, nec procedit.* Cum ergo assumere (vt dictum est) sit actus personalis, non poterit competere diuinæ naturæ.

Præterea. Verbum, quia assumpsit carnem, dicitur caro factum: sed propriè non potest dici de diuina natura, quod sit caro facta: ergo &c.

Præterea. Ratione assumptionis fit communicatio idiomatum, quia Dei Filius dicitur passus, & homo ille dicitur creasse stellas; sed communicatio idiomatum non competit naturæ diuinæ, quia natura diuina non dicitur passa: ergo &c.

Præterea. Assumere idem est, quòd ad se sumere, vel ad se trahere: sed natura diuina non traxit humanam naturam ad

se, quòd fieret vna natura cum illa, quia non est facta vnio in natura, sed in persona: ergo &c.

IN CONTRARIUM est, quod habetur ab Augustino in littera: *Forma Dei accepit formam serui*, & nomine formæ, secundum Magistrum in littera intelligitur natura; ergo natura Dei assumpsit naturam serui.

Præterea. Quicquid est vnitum in Christo, potest dici assumptum ab eo, cui est vnitum: sed natura humana est vnita naturæ diuinæ in Christo; ergo hæc natura potest dici assumpta ab illa.

RESOLVTIO.

Assumere tripliciter sumitur de potentia Dei ordinaria: vel ad aliquid: vel ad se: vel ad se, & in se. Primo modo competit Patri, & Spiritui Sancto. Secundo modo naturæ diuinæ. Tertio modo personæ Verbi. De potentia autem Dei absoluta, quia potuit fieri vnio immediatè ad naturam, hoc pacto omnes diuinæ personæ humanam naturam assumpsissent.

RESPONDEO dicendum, quòd de assumptione possumus loqui dupliciter, vel secundum potentiam absolutam, quid Deus facere potuit, absolutè loquendo, vel secundum Dei potentiam ordinatam, prout Deus constituit, & ordinauit ab æterno, quid deberet assumere, & à quo deberet fieri ista assumptio. Primo enim modo, & quantum ad Dei potentiam absolutam, aliqua assumptio, tam in natura, quam in persona nec est facta, nec est possibilis, aliqua est possibilis, sed non est facta. Nam semper assumptio terminatur ad aliquam vnionem, sed de vnione, vel in natura, vel in persona, possumus loqui dupliciter, vel generaliter accipiendo vnionem quocunque modo mediatè, vel immediatè; vel specialiter accipiendo vnionem hoc, vel illo modo.

Primo quidem modo accipiendo vnionem generaliter, non est possibile fieri vnionem in persona, quin nullo modo, nec mediatè, nec immediatè fiat vnio in natura, nec è conuersò. Quantum ergo ad potentiam Dei absolutam tam in natura,

tura, quàm in persona aliqua vnio est possibilis, quæ non est facta. In persona quidem, quia potuit vniri carni, & humanæ naturæ, & fieri homo tam Pater, quàm Spiritus Sanctus, quorum neuter est factus homo. In natura vero, quia si consideramus vnionem factam, dicemus vnionem factam esse immediatè, & primo in persona, & mediante persona factam esse vnionem in natura. Terminata est enim vnio ad personam Filij, quia Filius, qui secundum naturam diuinam ab æterno erat Deus, & in Deitate Filius, secundum humanam naturam, quam sibi as-

A conuersò, quia nihil factum est, nec fit, nec fiet, nisi secundum quod Deus ab æterno ordinauit, & statuit. Et secundum hunc modum loquitur Damascen. lib. 3. cap. 3. *Nec enim generatus est, nec est, nec vnquam generabitur alius Christus ex Deitate, & humanitate Deus perfectus idem, & homo factus.*

Ad soluendum ergo quæstionem propositam. Vtrum diuinæ naturæ competat assumere, loquendo de Dei potentia ordinata, secundum quam non fit, nisi quòd Deus ab æterno præuidit, & ordinauit, bona est communis distinctio, videlicet quòd assumere tripliciter potest accipi, vt vno modo accipiatur assumere, prout idem est, quod ad aliquid, vel ad aliquam sumere; & hoc modo sumere competit Patri, & Spiritui Sancto, qui assumpserunt, & vnierunt humanam naturam ad aliquid, idest ad diuinam, & ad aliquam, idest ad personam Filij. Est enim natura humana vnita tam diuinæ naturæ, quàm personæ Filij; aliter tamen & aliter, quia personæ Filij est vnita immediatè, sed naturæ diuinæ est vnita hoc modo mediatè, quia mediante persona diuina, humana natura est vnita naturæ diuinæ, ita quod hoc dictum, immediatè importat solum quandam prioritatem, sed hoc non tollit loquutionis veritatem, quia licet Triangulus primò habeat tres, verè tamen, & simpliciter quælibet species trianguli habet tres: sic verè, & simpliciter loquendo, natura humana est vnita naturæ diuinæ, licet hæc vnio ad naturam, facta sit mediante vnione ad personam. Secundo modo potest accipi assumere, prout idem est, quod ad se sumere, & sic assumere, sic competit diuinæ naturæ, quod non competit Patri, nec Spiritui Sancto. Nam natura diuina ad se sumpsit, & sibi vniuit naturam humanam. Tertio modo potest accipi assumere, prout idem est, quod ad se, & in se sumere, & sic assumere competit solum personæ Filij, quia sola persona Filij ad se, idest ad suam personam, & in se, idest in sua persona assumpsit naturam humanam. Sed natura diuina ita assumpsit ad se quòd non assumpsit eam in se, quia non assumpsit eam immediatè; Persona autem

Assumere
sumitur tri-
pliciter.

Personæ Pa-
tris, & Spi-
ritus S. assu-
pserunt ad
aliquid na-
turam diui-
nâ scilicet
ad se, sed Fi-
lius ad se,
& in se.

De potentia
Dei absolu-
ta vnio im-
mediatè po-
terat fieri
in natura,
& mediatè
in persona,
siue in per-
sonis.

Si omnes
tres perso-
næ assume-
rent eandem
numero hu-
manitatem
essent vnus
homo, sicut
in Deitate
sunt vnus
Deus.

Potuit tamen secundum Dei potentiam absolutam fieri vnio è conuersò, ita quod immediatè fieret vnio in natura, & mediante natura fieret vnio non solum in persona, sed etiam in omnibus tribus personis. Potuerunt enim omnes tres personæ accipere vnâ, & eandem naturam humanam, & sicut sunt omnes tres personæ in vna Deitate vnus Deus, sic essent omnes tres personæ in vna humanitate vnus homo. Et hoc valet ad intelligendum quæstionem superius positam in prima distinctione. Si vna persona diuina assumeret plures naturas humanas; Vtrum esset vna illa persona, vnus homo, vel plures homines. Nam secundum quod communiter ponitur, si omnes tres personæ acciperent vnâ, & eandem humanitatem em, omnes illæ tres personæ essent in illa humanitate vnus homo, sicut sunt in vna Deitate vnus Deus. Sed illa eadem ratione, quia plures personæ assumentes vnâ humanitatem essent vnus homo, vna & eadem persona assumens plures humanitates essent plures homines, vt etiam ibidem in quæstione præfata innuebatur. Sic ergo dicendum est de vnione, vel de assumptione quantum ad Dei potentiam absolutam. Sed si loquamur de huiusmodi vnione, vel assumptione, quantum ad Dei potentiam ordinatam, sic quicquid fuit possibile est factum, & è

tem Filij assumpsit eam ad se, & in se, A quia assumpsit eam immediatè, vel mediante se.

R E S P. A D A R G V M.

Aliqua cõ-
ueniunt natu-
ræ diuinæ
dupli-iter,
vel s̄m se,
vel ratione
personæ: ar-
gumentum
concludit
primo mo-
do: sed assu-
mere conue-
nit naturæ
ratione per-
sonæ.

Minor argu-
menti con-
ceditur in
abstracto:
sed negatur
in concreto,
quia nec est
vera, Deus
est factus
homo.

Cõmunica-
tio idioma-
tum duplici-
ter sumi po-
tèst, in con-
creto, vel
in abstra-
cto: primo
modo cõce-
ditur, non
secundo, ita
dicendū ad
quartum.

Ad primum dicendum, quòd argu-
mentum concludit verum, quantum ad
ea, quæ conueniunt naturæ diuinæ se-
cundum se; sed quæ conueniunt naturæ
diuinæ, mediante aliqua persona, sicut
est in proposito, non oportet quòd con-
ueniant cuilibet personæ.

Ad secundum dicendum, quòd non-
B quicquid est vnium humanæ naturæ est
homo, loquendo in abstracto, licet posset
dici homo in concreto. Nam verè albe-
do est humanitati vnita, si homo sit al-
bus, tamen propter talem vnionem non
potest dici in abstracto, quòd albedo sit
homo, potest tamen dici in concreto,
quòd album sit homo: sic & in proposito
verè humanitas est vnita Deitati, tamen
in abstracto non potest propriè dici, quòd
Deitas sit homo, vel quòd sit facta ho-
mo, in concreto tamen illa concedi-
tur, videlicet Deus est homo, & est factus
C homo. Est tamen magis ista con-
cedenda: Deitas est homo, quàm
ista humanitas est Deus, quia perso-
na Filij, in qua per se, & primò fa-
cta est talis vnio, est sua Deitas, sed non
est sua humanitas, ideo loquutione non
formali, sed per identitatem posset con-
cedi: Deitas est homo; sed nec loquu-
tione formali, nec per identitatem
concedi debet, quòd humanitas à Verbo
assumpta sit Deus.

Ad tertium dicendum, quòd commu-
nicatio idiomatum in Christo fit ratione
vnionis in supposito, & ad suppositum,
D non ratione vnionis in natura, vel ad na-
turam, & ideo tales loquutiones reci-
piuntur in concreto, in quibus etiam, lo-
quendo formaliter, suppositum implica-
tur. Propter quod diximus, quòd *Ver-
bum caro factum est*, idest factum est ho-
mo. & quòd Deus factus est caro, idest
factus est homo; non autem concedimus
in abstracto, quòd Deitas facta sit caro.
Et per hoc patet solutio ad quartum, quia
assignata est causa, quare ista communi-

catio idiomatum non fit in abstracto, sed
in concreto, quia multiplicatio supposi-
ti, in quo per se, & primò facta est talis
vnio, non fuit formaliter per abstracta,
sed per concreta.

Ad quintum dicendum, quòd natura
diuina vnuit humanam ad se, sed non-
in se, quia facta est talis vnio per se, &
immediatè non in natura, sed in suo sup-
posito.

Natura di-
uina assum-
psit huma-
nam ad se:
sed supposi-
tum assump-
sit ad se,
& in se.

A R T I C. III.

*Vtrum, circumscriptis personis, possit
competere diuinæ naturæ assume-
re. Conclusio est affirmatiua.*

D. Thom. vbi sup. q. 3. art. 3. Caiet. Medina. Siluius.
Suarez. Nazar. ibid. controu. vnica. Valentia
punct. 5. Ricch. in 3. d. 5. ar. 1. q. 2. D.
Bon. d. 5. ar. 1. q. 5. Alenf.
3. p. q. 7. m. 3.

TERTIO queritur. Vtrum
circumscriptis personis,
assumere possit competere
diuinæ naturæ. Et videtur
quòd non. Quia natura,
C sine suppositis non vide-
tur habere esse reale, sed solum secundum
intellectum, & secundum contemplatio-
nem; sed naturæ sic sumptæ non competit
agere; assumere autem est quoddam age-
re; ergo &c.

Præterea. Actiones sunt suppositorum,
prout potest probari per Philosophum in
1. de Anima: *Anima non intelligit, sed
homo per animam*; cum ergo assumere sit
quoddam agere: ergo &c.

Arist. 1. de
anim. t. c.
13. & 14.

Præterea. Filius propter hoc, quòd as-
sumpsit carnem, dicitur missus in carnem:
sed naturæ non competit mitti, cum Pater
non dicatur missus, quia non est ab alio,
vt potest haberi ab August. 2. de Trinit.
cap. 5. cum ergo esse ab alio non compe-
tat diuinæ essentiæ, vel naturæ: ergo &c.

D. P. Aug. 2.
de Trin. 6.
5.

Præterea. Oportet, quòd assumptio
terminetur ad aliquam vnionem: cum
ergo dicatur vnionem non esse factam
in natura, sed in persona, videtur, quòd
circumscriptis personis, natura non pos-
sit aliquid assumere, quia illa assum-
ptio

ptio non terminaretur ad aliquam vnionem.

IN CONTRARIUM est, quia Angelus Luc. 1. probauit incarnationem per Dei potentiam, dicens: *Non est impossibile apud Deum omne verbum: sed circumscriptis personis adhuc in essentia remanet omnipotentia: ergo &c.*

Præterea. Damascen. lib. 3. cap. 1. ait: *Vnionem factam ad carnem per diuinum amorem, & per huiusmodi amorem declaratur magnum pelagus diuinæ clementiæ; sed circumscriptis personis adhuc in diuina essentia intelligitur amor ad hominem suum plasma: ergo &c.*

RESOLVTIO.

Diuina natura, circumscriptis personis, de potentia Dei absoluta competere, posset assumere immediatè, sicut modò ei competit mediante persona Filij, quia vnio posset ad ipsam immediatè fieri, dummodo abstractio personarum fiat secundum esse formale tantum: at si fiat secundum esse reale, vel à tribus personis relatiuis, vt ponunt Catholici, vel ab vna absoluta, vt Gentiles, sic, cum non remaneat natura, nisi apud intellectum, ei assumere, etiam de potentia Dei absoluta, conuenire non potest.

RESPONDEO dicendum, quòd oportet hanc quæstionem verificari, secundum Dei potentiam absolutam, quia si volumus eam restringere ad Dei potentiam ordinatam, secundum quam, vt probauimus per Damasc. non generabitur alius Christus, & nunquam fiet talis vnio noua humanitatis ad Deitatem, vel è conuersò, cum illa vnio sit per se & primò facta in persona, non in natura, plana ergo hoc modo esset solutio, quòd circumscriptis personis, vel etiam circumscripta persona Filij sola, non esset possibilis talis vnio, & non posset ipsi naturæ, secundum se competere, sed quia, vt patet ex quæstione præcedenti, sicut facta est vnio in persona, & mediante persona facta est in natura, sic secundum Dei potentiam absolutam fieri potuit, quòd ipsa natura diuina, immediatè vniretur na-

turæ humanæ, & mediante vnione facta ad naturam diuinam, potuisset fieri vnio ad omnes personas. Ideo loquendo de hac Dei potentia absoluta, meritò dubitatur, Vtrum, circumscriptis personis, posset competere assumere ipsi naturæ diuinæ.

Ad cuius euidenciam sciendum, quòd de personis, vel de suppositis diuinis alium intellectum habent fideles Catholici, & alium Gentiles. Nam Catholici per diuinas personas, vel per diuina supposita intelligunt diuinam essentiam, vel naturam, cum aliqua proprietate relatiua. Et inde est, quòd in diuinis ponunt pluralitatem personalem, quia licet quantum ad diuinam essentiam, vel naturam secundum se, non possit in diuinis esse distinctio, est tamen ibi distinctio, quantum ad proprietates relatiuas, vt hoc modo verificetur dictum Augustini 15. de Trin. cap. 14. *Verbum Dei Patris vnigenitus Filius, per omnia Patri similis est, & aequalis, Deus de Deo, lumen de lumine, & hoc omninò quòd Pater, non tamen Pater, quia iste Filius, ille Pater.* Secundum hunc etiam modum loquitur Boetius in lib. de Trinit. vt supra diximus, *Substantia continet vnitatem, & relatio multiplicat Trinitatem.* Sed Gentiles intelligunt diuinam essentiam cum constitutione suppositi absoluti. Diuina ergo essentia abstractis personis, vel suppositis, idest considerata, prout non constituit vnum, aliquod suppositum absolutum, vt eam intelligunt Gentiles, vel prout non constituit plura supposita relata, est considerare eam, prout non habet esse reale, sed prout habet esse secundum intellectum tantum, & secundum nudam contemplationem, secundum quem modum loquitur Damascen. generaliter de natura lib. 3. cap. 11. dicens: *Natura nuda contemplatione cogitatur secundum seipsam, & vt non subsistit.* idest non habet esse reale, sed vt habet esse, secundum contemplationem, & apud intellectum. Abstractis ergo personis, vel suppositis, vel quod idem est, considerare naturam, vt habet esse abstractum à personis, vel à suppositis, est considerare eam, non vt habet esse secundum realem existentiam, sed secundum nudam

D. P. Aug. 15 de Trin. c. 14.

Gentiles intelligunt diuinam essentiam cum constitutione suppositi absoluti.

Natura abstracta à personis, non habet esse secundum realem existentiam, sed solum in intellectu.

Questio nò inuatur ad potentiam Dei ordinatam: sed extenditur ad potentiam Dei absolutam.

dam contemplationem, & vt habet esse apud intellectum. Et quia hoc modo considerata non competit ei agere, vel operari, cum assumere quandam operationem dicat, possumus concedere, vt etiam communiter dicitur, quòd naturæ sic acceptæ, vel sic consideratæ non competit assumere. Sed si volumus loqui de natura, non vt habet esse sine personis, sed vt habet esse cum personis, scilicet quatenus formaliter alia est consideratio naturæ, quæ est consideratio absoluta, & alia personæ, quæ est consideratio relatiua, sic assumere, potest competere naturæ immediatè, loquendo de Dei potentia absoluta, absque eo, quòd immediatè competit ipsis personis, vel alicui personarum, vt est per habita declaratum.

RESP. AD ARGVM.

Ad primum dicendum, quòd hoc, quod est assumere, generaliter loquendo non potest competere naturæ sine personis, nec è conuersò, quia si competeret naturæ immediatè, saltem competeret personis mediatè, & è conuersò, si competeret personæ immediatè, competeret naturæ mediatè: quia natura non est sine personis, nec aliqua personarum est sine sua natura. Ad formam autem arguendi, quòd natura, abstractis personis non habet esse, nisi apud intellectum, patet solutio per iam dicta, quia naturæ, vt habet esse apud intellectum tantum, non competit agere, nec assumere. Abstractio ergo potest dupliciter sumi, vel secundum differentiam formalem, quam habet natura, quia significat formaliter quid absolutum respectu personarum, quæ significant quid relatum, sic assumere poterit competere naturæ immediatè absque eo, quòd immediatè competat personis; sed si accipiatur huiusmodi abstractio naturæ, prout non habet esse reale, sed secundum intellectum tantum, sic, vt patet, non competit ei assumere.

Ad secundum dicendum, quòd actiones productiuæ personarum, prout vna persona producit, & alia producit,

A sunt suppositorum, quia diuina essentia, vel natura, nec gignit, nec gignitur, nec procedit, sed actiones transeuntes in exteriorem materiam sunt ipsius naturæ diuinæ. Et ideo inseparabilia sunt opera Trinitatis, quia habent inseparabilem substantiam, vel naturam: operatio ergo ipsa, si sit absoluta, siuè sit transiens, vt creare, vel vnire, siuè non transiens, vt intelligere, & velle, est ipsius naturæ, & competit toti Trinitati: sed terminus ipsius actionis, & potissimè terminus immediatus, potest esse tam natura, quam persona: omnes enim tres personæ operatæ sunt incarnationem illam, vel vnionem ad carnem, tamen illa vnio immediatè terminata, est ad solam personam Filij; potuisset tamen de potentia Dei absoluta terminari immediatè ad naturam diuinam, & competere toti Trinitati, quo pacto natura diuina esset immediatè vnita carni, & quia est communis tribus personis huiusmodi vnio per vnā naturam diuinam competeret omnibus tribus personis diuinis, & essent omnes tres personæ vnus homo in humanitate, sicut sunt vnus Deus in Deitate.

C Ad tertium dicendum, quòd missio non est de necessitate incarnationis simpliciter, quia Pater potuit incarnari, qui non dicitur missus: insufficienter ergo arguebat argumentum.

D Ad quartum dicendum, quòd licet vnio non sit facta in natura, tamen cogimur concedere, quòd vnio sit facta ad naturam, quia ad naturam diuinam vnita est humana natura; sed hoc fuit mediante persona; potuisset tamen hoc esse è conuersò, quantum est de Dei potentia absoluta, quia potuisset præfata vnio immediatè terminari ad naturam, & mediante natura ad personas.

Actiones diuinæ quædam sunt productiuæ, & quedam sunt transeuntes in exteriorem materiam: primæ sunt suppositio: secundæ possunt esse etiam ipsius naturæ.

Abstractio dupliciter sumitur, vel secundum esse formale: vel secundum esse reale: primo modo competere potest ei assumere immediatè: secundo modo non.

Quod persona incarnata mittatur non est necesse, vt falso supponit argumentum.

Vnio est facta ad naturam, sed non in natura: de potentia autem Dei absoluta potuit fieri ad naturam immediatè, sicut de facto facta est mediatè.

DISTINCTIONIS V.

Pars Tertia Principalis.

QVAESTIO VNICA.

De ipsa re assumpta.

DEINDE quaeritur de tertio principali, scilicet de ipsa re assumpta. Circa quod quaeruntur duo. Primo, Vtrum res assumpta sit natura. Secundo, Vtrum res assumpta sit persona. Mouent tamen scripta communia specialem quaestionem de Anima, vtrum possit dici persona: sed de hoc in prima distinctione, quando quaesiuimus de opinione Hugonis, qui totam personalitatem attribuebat animae rationali, Vtrum sit eius opinio vera, sufficienter est dictum.

ARTIC. I.

Vtrum natura humana possit dici assumpta. Conclusio est affirmatiua.

D. Bonau. in 3. d. 9. art. 1. q. 1. Alen f. 3. p. q. 4. memb. 3.

D primum sic proceditur, videtur, quod natura, & specialiter natura humana non possit dici assumpta, quia (vt patet per Boet. in lib. De duabus naturis) Natura, vt hic de ea loquimur, est unumquodque informans specifica differentia. Et vt patet per Damasc. lib. 3. c. 11. Deus non assumpsit naturam humanam secundum specificam differentiam, sed accepit eam, secundum esse indiuiduale, & in atomo, ergo &c.

Aegid. super iij. Sent.

A Præterea. Quod assumitur, oportet præexistere assumptioni, & vnioni: sed natura humana non præexistebat illi vnioni, vel assumptioni, quia statim, cum dixit Virgo, *Ecce ancilla Domini*, fuit simul in vtero Verbum caro: ergo &c.

Præterea. Natura humana est ipsa humanitas: & humanitas non potest esse sine homine: sed illud assumptum fuit homo: ergo &c.

B Præterea. Assumptio terminatur ad vnionem: sed in vnione idem est vnies, & vnium: si ergo natura humana esset assumpta, & esset vnita Verbo, esset ipsum Verbum vnies, cum idem sit vnies & vnium: hoc est falsum: ergo &c.

IN CONTRARIUM est Augustinus de fide ad Petrum, quod Deus naturam humanam assumpsit in vnitatem personæ.

Præterea. Ad Philipp. 2. dicitur de Christo, *Exinaniuit semetipsum, formam serui accipiens*, sed per formam serui intelligitur ipsa natura humana: ergo &c.

C Præterea. Per assumptionem illam, Deus factus est homo: sed non potuit esse homo sine humana natura: ergo &c.

RESOLVTIO.

Natura à Christo assumptæ conueniunt omnes septem modi accipiendi naturam secundum Arist. 5. Met. cap. de natura. & aliqui ex modis positis à Boetio in lib. De duabus naturis, & vna persona Christi: ideo dicta natura potest dici assumpta.

RESPONDEO dicendum, quod vt supra patuit per Philosophum in 5. Metaph. Natura accipitur septem modis: nam tribus modis accipitur natura pro ipsis accidentibus naturalibus, vt primus modus accipiendi naturam sit, prout ipsa generatio nascentium dicitur natura, sed constat, quod generatio est quoddam accidens naturale, quia est quidam motus, vel mutatio naturalis. Ex hac autem prima acceptione habuit ortum acceptio secunda, vt quia generatio naturalis dicitur natura, ipsæ virtutes actiuae, & passiuæ, per quas fit generatio naturalis, possunt dici natura. Verum quia non

Arist. 5. Metaph. c. de natura.

T solum

Natura tripliciter dicitur de accidentibus, & quadrupliciter de substantijs.

Christus dicitur generis secundum naturam, & supra naturam.

D. Damasc. lib. 3. c. 7.

Qua virtute Christus super aquas nudis pedibus ambulauit.

solum generatio est rebus generabilibus naturalis, sed etiam ipse locus, quia graua naturaliter sunt deorsum, & leuia sursum, inde est, quod ipsa grauitas, quæ est principium motus in grauibus, potest dici natura grauium, & ipsa leuitas natura leuium. Et sicut tribus modis accipitur natura pro accidentibus naturalibus, sic quatuor modis accipitur natura pro substantijs naturalibus, duobus pro materia proxima, & remota, & duobus pro forma partis, quæ est anima, & pro forma totius, quæ est humanitas: omnes autem hos septem modos possumus adaptare ad naturam assumptam à Christo: nam in Christo natura assumpta potest dici natura, prout generatio naturalis dicitur natura; ipse enim utroque modo est genitus secundum naturam, & supra naturam: secundum naturam, in quantum stetit nouem mensibus, sicut & alij homines, supra naturam, quia non virili semine, sed Spiritu Sancto conceptus est. Ideo Damascen. lib. 3. cap. 7. ait de Christo, quod natus est propter nos, prout nos redemit, secundum nos, quia natus est ex muliere, & tanto tempore sicut nos.

Secundò id, quod assumpsit Christus potest dici natura, prout natura dicitur de virtutibus naturalibus actiuis, & passiuis; nam ipse habuit in corpore suo virtutes actiuas, & passiuas, sicut cæteri homines. Tertiò quod assumpsit Christus, potest dici natura, prout grauitas in grauibus, quæ est principium motus eorum dicitur eorum natura, quia ipse habuit corpus graue, sicut & alij homines: sed si super aquas ficcis pedibus ambulauit, hoc non fuit ex natura sui corporis grauis, sed ex virtute Deitatis, sicut quando ieiunauit quadraginta diebus, & quadraginta noctibus priusquam esuriret, & postea esurijt, non fuit ex virtutibus actiuis, & passiuis, quas habebat in corpore adhuc passibili, & mortali, sed ex potentia Deitatis. Omnes ergo tres modi accipiendi naturam, prout natura accipitur pro ipsis accidentibus naturalibus, competunt ipsi Christo, quantum ad id, quod assumpsit de massa nostra, vel de proprietatibus naturalibus nostris.

Sed sicut adaptauimus tres modos ac-

ciendi naturam ad id, quod assumpsit Christus de proprietatibus nostris naturalibus, sic possumus adaptare alios quatuor modos accipiendi naturam, prout natura dicitur de ipsa substantia: nam natura dicitur substantia quatuor modis; duobus enim modis dicitur natura substantia, accipiendo substantiam pro materia, quia materia potest dici natura rei, tam propinqua, quam remota, vt æs est vasorum æneorum tanquam materia propinqua, quia ex ære, tanquam ex propinqua materia fiunt omnia huiusmodi vasa. Sed natura vasorum æneorum tanquam materia remota est aqua, quia tam æris, quam aliorum metallorum liquabilium, materia dicitur esse aqua. Nam vt dicitur in præfato 5. Metaph. & vt habetur 4. lib. Meteor. materia liquabilium est aqua. Aduertendum autem, quod Philosophus loquens de natura posuit exemplum in artificialibus, quia materia artificialium, tam propinqua, quam remota, potest esse aliqua substantia, & aliqua natura, sed forma artificialium nunquam est substantia, vel natura, sed semper est accidens.

Declaratum est ergo, quomodo substantia duobus modis potest dici natura, accipiendo substantiam pro materia, quæ potest esse propinqua, vel remota; sic etiã facile est declarare quomodo substantia potest dici natura duobus modis, accipiendo substantiam pro forma, quia dupliciter potest accipi forma, vel pro forma partis, siue pro forma, quæ est pars, sicut anima rationalis dicitur forma hominis, vel pro forma totius, siue pro forma, quæ est totum, sicut ipsa humanitas, vel ipsa natura humana dicitur forma hominis: omnes autem hos quatuor modos, possumus adaptare ad ea, quæ assumpsit Christus de natura nostra, vt sanguines scilicet Virginis, sicut illud, quod assumpsit Christus tanquam materia remota, quia de purissimis sanguinibus Virginis formata est caro Christi, vt dicit Damasc. lib. 3. c. 2. Sed caro Christi formata ex talibus sanguinibus potest dici id, quod assumpsit Christus de natura nostra, tanquam materia propinqua. Et sicut duobus modis potest substantia dici natura, quam assumpsit Christus, accipiendo substantiam pro mate-

Natura quatuor modis dicitur substantia.

Arist. 4. Meteor. t. e. 42

materia, sic duobus modis substantia, quam accepit Christus de nostro; potest dici natura, accipiendo substantiam pro forma; nam Christus assumpsit naturam nostram, quia assumpsit animam rationalem, quæ est forma partis. Item Christus assumpsit naturam nostram, quia assumpsit humanitatem, vel naturam humanam nostram, quæ est forma totius. Patet ergo, quomodo res assumpta à Christo potest dici natura septem modis accipiendi naturam, sicut accepit eam. Philosophus in 5. Metaphys. cap. de natura. Est autem aduertendum, quod sicut ad rem assumptam à Christo adaptauimus septem modos naturæ positos à Philosopho in 5. sic possemus adaptare aliquos modos naturæ traditos à Boetio in libro De duabus naturis; non tamen possemus adaptare omnes illos modos traditos à Boetio, quia secundus modus ab eo traditus, quod natura est id, quod potest agere, vel pati, magis accipitur ibi natura pro supposito, quam pro significatione propria naturæ.

Quod Christus assumpsit, potest dici natura septem modis.

Secundus modus recipiendi naturam sicut Boetius non potest conuenire naturæ à Christo assumptæ, proprie loquendo.

RESP. AD ARGVM.

Ad primum dicendum, quod genus, species, differentia, dicunt secundas intentiones, tamen illis secundis intentionibus respondent ipsæ res, quæ pertinent ad intentiones primas, quia licet species sit intentio secunda, homo tamen, qui est res, est, qui supponitur huic secundæ intentioni, pertinetq. ad intentionem primam. Sic etiam, licet differentia sit intentio secunda, natura tamen humana, quæ est forma totius, vel anima rationalis, quæ est forma partis, & quæ potest huic intentioni supponi tanquam res, pertinet ad primam intentionem. Boetius ergo ibi loquitur de differentia, non ut stat pro secunda intentione, sed prout includit rem ipsam, & intentionem primam.

Specificæ differentia dupliciter sumipotest: vel pro secunda intentione tantum seclusa prima, vel cum inclusione primæ intentionis, & rei substractæ intentionis, hoc secundo modo intelligitur Boetius non primo.

Ad secundum dicendum, quod sufficit, quod præexistat secundum intellectum, vel secundum naturalem intelligentiam, non autem oportet, quod præexistat duratione, vel tempore: non enim duratione, vel tempore prius fuit illa humana natura, quam esset assumpta à Ver-

Præexistere dupliciter, tempore, vel naturæ: præexistit, quod assumitur, secundo modo, non primo.

bo, tamen naturali intelligentia, non potuit Verbum assumere naturam humanam, nisi prius intelligamus illam fuisse talem naturam, quam assumptam à Verbo, & hoc sufficit, ut ad propositum spectat.

Ad tertium dicendum, quod licet humanitas non sit sine homine, tamen cum nullus sit homo, nisi per humanitatem, prius intelligimus illam humanitatem esse, & postea intelligimus aliquod suppositum fieri hominem, per humanitatem illam: hoc etiam poterit intelligi dupliciter, quia illud suppositum, vel constituetur in esse per humanitatem simpliciter, & sic se habet humanitas ad quemlibet hominem purum; vel non constituetur illud suppositum in esse simpliciter, sed sustentabitur in supposito iam in esse constituto, & sic se habet humanitas ad solum Christum. Non ergo est humanitas sine homine, quia nullus est homo, nisi per humanitatem, sed non oportet, quod humanitates constituent suum suppositum in esse simpliciter, sed sufficit, quod constituent suum suppositum quantum ad esse hoc, vel ad esse illud: nam etiam albedo constituit suum suppositum non quantum ad esse simpliciter, quia patet suppositum præexistere albedini, sed constituit ipsum quantum ad esse album, quia nullum suppositum habet esse album ante suam albedinem; sic etiam & suppositum Verbi præexistebat suæ humanitati, sed non habuit esse homo ante suam humanitatem; & hoc sufficit ad tollendam vim, & virtutem argumenti.

Humanitas sine esse, non est sine homine, tamen humanitatem prius intelligimus illam humanitatem esse, & postea intelligimus aliquod suppositum fieri hominem.

Ad quartum dicendum, quod vnio potest dicere ipsam relationem, & tunc vnians est vnium, quia omne relatiuum refertur, & hoc modo non dicit actionem, sed dicit terminationem, secundum quem modum verum est, quod illud, ad quod terminatur vnio, semper dicitur vnium, sed si vnire dicat ipsam actionem, patet falsum esse vnientem esse vnium, quia

Vnio dupliciter consideratur, ut dicit relationem, & ut dicit actionem, primo modo vnians potest dici vnium, non secundo.

Pater, & Spiritus Sanctus vnierunt carnem Filio: ipsi tamen non sunt incarnati.

